

Memorie van Toelichting

Bij beslissing van de Vlaamse Nutsregulator van 26 juni 2026 (BESL-2026-46) met betrekking tot de wijziging van het technisch reglement distributie elektriciteit in het Vlaamse Gewest, zoals goedgekeurd bij beslissing van de Vlaamse Nutsregulator van 24 maart 2023 (BESL-2023-07) en gewijzigd bij beslissing van de Vlaamse Nutsregulator van 22 november 2024 (BESL-2024-106) en 20 maart 2026 (BESL-2026-39)

Inhoud

1. Aanleiding van de wijziging	3
2. Doorgevoerde wijzigingen	6
2.1. Definities	6
2.1.1. Context	6
2.1.1.1. Definities rond gereserveerde en contractuele capaciteit	6
2.1.1.2. Overige aanpassingen n.a.v. flexibele aansluitingsovereenkomsten	7
2.1.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen	7
2.1.2.1. Definities rond gereserveerde en contractuele capaciteit	7
2.1.2.2. Overige aanpassingen n.a.v. flexibele aansluitingsovereenkomsten	8
2.2. Afwegingskader netinvestering vs. flexibiliteit	9
2.2.1. Context	9
2.2.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen	10
2.2.2.1. Nadere regels inhoud methodologie voor de afweging tussen een netinvestering en de aankoop van flexibiliteitsdiensten en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten	10
2.2.2.2. Bijkomende regels voor de marktfragen inzake aankoop van flexibiliteitsdiensten	11
2.3. Flexibele aansluitingsovereenkomsten (i.e. tijdelijke)	13
2.3.1. Context	13
2.3.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen	15
2.3.2.1. Capaciteitskaarten	15
2.3.2.2. Introductie nieuwe afdeling 7	17
2.3.2.3. Onderafdeling 1. Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden	17
2.3.2.4. Onderafdeling 2. Methodologie voor toepassing	28
2.3.2.5. Onderafdeling 3. Modelcontract	32
2.3.2.6. Onderafdeling 4. Rapportering	33
2.3.2.7. Aanpassing in artikels 2.2.29 en 2.2.36 n.a.v. weigering	35
2.3.2.8. Aanpassing in artikel 2.1.11 investeringsplan	39
2.4. Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten	40
2.4.1. Context	40
2.4.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen	41
2.4.2.1. Introductie nieuwe afdeling	41
2.4.2.2. Onderafdeling 1. Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden	41
2.4.2.3. Onderafdeling 2. Methodologie voor toepassing	44
2.4.2.4. Onderafdeling 3. Modelcontract	44
2.4.2.5. Onderafdeling 4. Rapportering	45
2.5. Samenwerking netbeheerders	47
2.6. Andere wijzigingen	49

1. Aanleiding van de wijziging

De doorgevoerde wijzigingen concretiseren mede het speerpunt **‘Flexibiliteit benutten en congestie vermijden’** uit het ondernemingsplan¹ van de Vlaamse Nutsregulator voor het jaar 2026.

Op 22 januari 2026 werd een nieuwe versie van het Energiedecreet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad². Dit decreet vormt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (hierna afgekort als “Vijfde Elektriciteitsrichtlijn” of “EMD5”), en in het bijzonder het artikel 6bis over flexibele aansluitingsovereenkomsten; evenals de gedeeltelijke uitvoering van Verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Binnen de EMD5 werd er in artikel 6bis voor het eerst een omstandig Europees juridisch kader geïntroduceerd voor **flexibele aansluitingsovereenkomsten**³ (soms kortweg “FAO” genoemd). Dit instrument is voorzien voor situaties waarbij er onvoldoende netcapaciteit is om in alle omstandigheden te voldoen aan een nieuwe of bijkomende capaciteitsvraag van een (kandidaat) netgebruiker⁴. Dit gebrek aan capaciteit kan technisch weggewerkt worden door de netcapaciteit uit te breiden via netinvesteringen. Deze netinvesteringen vergen tijd. De typische uitvoeringstermijnen ervan zijn vaak significant langer dan de gebruikelijke investeringstermijnen aan de zijde van de netgebruiker. Om te vermijden dat de netgebruiker moet wachten op de realisatie van deze netinvestering, kan de netgebruiker in afwachting hiervan, toch al een aansluiting met flexibele toegang krijgen op het net, waarbij hij op specifieke momenten wel nog niet zijn vol vermogen kan benutten. Deze flexibele aansluitingsovereenkomsten hebben in regel dan ook een tijdelijk karakter, namelijk tot aan de uitvoering van de ermee verbonden netinvestering. Ze dienen om de periode tot aan de uitvoering van de netinvestering te overbruggen.

De EMD5 biedt daarnaast, in hetzelfde artikel, een mogelijkheid voor de regulator om voor specifieke gevallen en netgebieden een kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op permanente basis uit te werken, wanneer een netinvestering niet de meest efficiënte oplossing is.⁵ Men spreekt dan over **permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten** (soms kortweg “permanente FAO” genoemd). Deze zijn dus niet bedoeld in afwachting van een netinvestering, maar vormen een mogelijk alternatief voor de netinvestering.

Het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten werd middels decreetswijziging van 15 december 2025 ingevoegd in het

---

¹ Beschikbaar via <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2026-01>

² <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2025/12/12/2026000429/staatsblad> en https://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2026/01/22_1S.pdf

³ In het Engels: ‘Flexible Connection Agreement’, soms kortweg aangeduid als ‘FCA’.

⁴ De beperkte netcapaciteit heeft hierbij betrekking op een hoger liggend deel van het elektrisch net dat dienst doet voor meerdere netgebruikers (“gedeelde netinfrastructuur”). In de regel is de aansluiting van de netgebruiker zelf (“dedicated aansluiting”) immers wel in staat om de volledige capaciteit van de netgebruiker te faciliteren, binnen een normale aansluitingstermijn. Er is bij flexibele aansluitingsovereenkomsten in de regel geen beperking op de capaciteit van de aansluitingsinstallaties zelf.

⁵ “voor gebieden waar de regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet, van mening is dat netwerkontwikkeling niet de meest efficiënte oplossing is, in voorkomend geval flexibele aansluitingsovereenkomsten als permanente oplossing mogelijk zijn, ook voor energieopslag”.

Vlaams Energiedecreet, hierna “decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten”⁶. Het decreet voorziet in een heel aantal delegaties aan de Vlaamse Nutsregulator voor de uitwerking van nadere regels in de technische reglementen. Deze wijziging van het technisch reglement geeft hier invulling aan.

Deze wijziging van het technisch reglement geeft met name invulling aan de volgende bepalingen van het Energiedecreet:

- De Vlaamse Nutsregulator kan voor het lanceren van de marktfragen verdere regels vastleggen (artikel 4.1.17/4, §3);
- De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen met betrekking tot de rapportering over de geplande investeringen van de netbeheerders (artikel 4.1.17/9, §3, eerste lid);
- De Vlaamse Nutsregulator legt de standaard uitvoeringstermijnen van netinvesteringen en bijkomende regels hierover vast (artikel 4.1.17/9, §3, derde lid);
- De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen over het type installatie waarbij een flexibele aansluitingsovereenkomst kan toegepast worden (artikel 4.1.17/9, §4, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen met betrekking tot het stroombeheersingssysteem bij flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/10, §1, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/10, §2, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van het modelcontract voor flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/11, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de capaciteitskaarten opgesteld door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (artikel 4.1.17/12, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere voorwaarden van de rapporteringsplicht van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met betrekking tot het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/13, derde lid);
- De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels bepalen waarbij de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet (artikel 4.1.17/14, §1, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen voor de compensatie voor modulaties bij flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/14, §1, derde lid);
- De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels in de toepasselijke technische reglementen bepalen omtrent de voorwaarden en criteria wanneer een netbeheerder kan weigeren om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden (artikel 4.1.17/15, eerste lid);
- De Vlaamse Nutsregulator kan voorzien in de mogelijkheid tot het afsluiten van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst in netgebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing is en legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van deze permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/16, §1, eerste lid);

---

⁶ <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2025/12/12/2026000429/staatsblad> en https://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2026/01/22_1S.pdf

- De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels vastleggen omtrent de tussentijdse evaluatie van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten door de netbeheerders (artikel 4.1.17/16, §1, tweede lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor de compensatie bij een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst (artikel 4.1.17/16, §2, derde lid);
- De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de methodologie over de afweging tussen de toepassing of aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en een netinvestering in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.19/2, tweede lid).

2. Doorgevoerde wijzigingen

2.1. Definities

2.1.1. Context

2.1.1.1. Definities rond gereserveerde en contractuele capaciteit

Onder het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten⁷ is de toegang tot het net niet langer in alle netsituaties gegarandeerd tot de contractuele capaciteit, in tegenstelling tot bij de standaard “vaste aansluiting” (vaste aansluitingsovereenkomst). Er is sprake van een “vast deel” en een “flexibel deel”. De modaliteiten rond het “vast deel” en het “flexibel deel” kunnen door de netbeheerder uitgedrukt worden ofwel als een schijnbaar vermogen (in MVA), ofwel als een actief vermogen (in MW), en dit al naargelang de methodologie voor netaansluitingsstudies. De Vlaamse Nutsregulator acht het aangewezen om het begrippenkader voor het distributienet niet onnodig complex te maken. Rekening houdend met de contractuele en operationele context van het middenspanningsdistributienet wordt ervoor gekozen om het **begrippenkader** in het TRDE op te bouwen rond 3 begrippen:

- MVA totaal   **Aansluitingsvermogen**
- Deel vast   **Vast aansluitingsvermogen**
- Deel flex   **Flexibel aansluitingsvermogen**

Hierdoor behoudt het reeds bestaande begrip ‘aansluitingsvermogen’ in het TRDE zijn eenheid kVA/MVA.

In het geval van een flexibele aansluitingsovereenkomst, kan het aansluitingsvermogen onderhevig zijn aan bepaalde modaliteiten. Voor het “vaste deel” en “flexibele deel” wordt dus telkens één begrip opgenomen in het TRDE, respectievelijk “vast aansluitingsvermogen” en “flexibel aansluitingsvermogen”. De definities van deze begrippen bevatten geen expliciete eenheid. De Vlaamse Nutsregulator geeft hiermee de netbeheerders de ruimte om de eenheid (MVA, kVA dan wel MW, kW) nog te bepalen overeenkomstig de latere methode voor netaansluitingsstudies en het afsprakenkader tussen netbeheerders.

Volgende definities worden dus opgenomen in het gewijzigde TRDE:

- **Aansluitingsvermogen:** het maximaal schijnbaar vermogen, uitgedrukt in kilovoltampère (kVA) of megavoltampère (MVA), waarover de gebruiker van het elektriciteitsdistributienet of gesloten distributienet voor elektriciteit kan beschikken en waarbij de limiet bepaald wordt door het technisch aansluitingsvermogen. Voor aansluitingen op het laagspanningsdistributienet wordt het aansluitingsvermogen gelijkgesteld aan het vermogen waarvoor de aansluiting beveiligd wordt door de automaat, of de smeltzekering. Voor aansluitingen op het midden- en hoogspanningsdistributienet wordt het

---

⁷ ‘Flexibele aansluitingsovereenkomsten’ in deze tekst gaat steeds over tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten, in afwachting van een netinvestering. Voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt in dit consultatiedocument consequent het voorvoegsel ‘permanent’ gebruikt.

aansluitingsvermogen vastgelegd in het aansluitingscontract waarbij er een onderscheid gemaakt wordt tussen afname en injectie;

- **Flexibel aansluitingsvermogen:** het deel van het aansluitingsvermogen met niet-gegarandeerde toegang, onder de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst;
- **Vast aansluitingsvermogen:** het deel van het aansluitingsvermogen met gegarandeerde toegang, al dan niet deels of volledig onder de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst overeenkomstig Art. 2.2.96 van dit reglement;

De verwijzing naar artikel 2.2.96 in de ingevoerde definities van “vast aansluitingsvermogen” is nodig voor het onderscheid tussen, enerzijds, het gedeelte vaste aansluitingsvermogen dat een direct gevolg is van een aansluitingsaanvraag die geleid heeft tot een flexibele aansluitingsovereenkomst, en, anderzijds, het gedeelte vaste aansluitingsvermogen dat reeds eerder contractueel was overeengekomen, en waarop hetgeen bepaald is in artikel 2.2.96 niet van toepassing is (zie verder de bespreking van artikel 2.2.96 voor meer achtergrond). Artikel 2.2.96 van het TRDE verwijst naar artikel 4.1.17/10 §1 van het Energiedecreet, dat bepaalt dat de netbeheerder binnen bepaalde limieten kan moduleren binnen het vast vermogen voor afname bij verbruiksinstallaties met een flexibele aansluitingsovereenkomst, als de operationele veiligheid van het net in het gedrang komt. Het vastleggen van de toepassingsvoorwaarden en de limieten wordt door het Energiedecreet gedelegeerd aan de Vlaamse Nutsregulator⁸.

Volgende definitie blijft behouden in het TRDE, maar met toevoeging van het woord ‘schijnbaar’ (redactionele aanpassing):

- **Technisch aansluitingsvermogen:** het maximaal schijnbaar vermogen, uitgedrukt in kilovoltampère (kVA) of megavoltampère (MVA) dat bepaald wordt door de technische karakteristieken van de aansluiting;

2.1.1.2. Overige aanpassingen n.a.v. flexibele aansluitingsovereenkomsten

Naar aanleiding van de nieuwe bepalingen omtrent flexibele aansluitingsovereenkomsten worden een aantal nieuwe begrippen geïntroduceerd in het TRDE, waarvoor een definitie wordt opgenomen. Het gaat om de begrippen ‘netaansluitingsstudie’, ‘netelement’, ‘netontwikkelingsanalyse’ en ‘netwerkmodel’.

2.1.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen

2.1.2.1. Definities rond gereserveerde en contractuele capaciteit

Volgende definities worden dus opgenomen in het gewijzigde TRDE:

- **Aansluitingsvermogen:** het maximaal schijnbaar vermogen, uitgedrukt in kilovoltampère (kVA) of megavoltampère (MVA), waarover de gebruiker van het elektriciteitsdistributienet of gesloten distributienet voor elektriciteit kan beschikken en waarbij de limiet bepaald wordt door het technisch aansluitingsvermogen. Voor aansluitingen op het laagspanningsdistributienet wordt het aansluitingsvermogen gelijkgesteld aan het vermogen

---

⁸ Energiedecreet artikel 4.1.17/10 §1: “(...) De Vlaamse Nutsregulator legt de toepassingsvoorwaarden en de limieten voor de netgebruikers of gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met een verbruiksinstallatie met telecontrole vast in de toepasselijke technische reglementen.”

waarvoor de aansluiting beveiligd wordt door de automaat, of de smeltzekering. Voor aansluitingen op het midden- en hoogspanningsdistributienet wordt het aansluitingsvermogen vastgelegd in het aansluitingscontract waarbij er een onderscheid gemaakt wordt tussen afname en injectie;

- **Flexibel aansluitingsvermogen:** het deel van het aansluitingsvermogen met niet-gegarandeerde toegang, onder de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst;
- **Vast aansluitingsvermogen:** het deel van het aansluitingsvermogen met gegarandeerde toegang, al dan niet deels of volledig onder de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst overeenkomstig Art. 2.2.96 van dit reglement;

Volgende definitie blijft behouden in het TRDE, maar met toevoeging van het woord 'schijnbaar' (redactionele verduidelijking):

- **Technisch aansluitingsvermogen:** het maximaal schijnbaar vermogen, uitgedrukt in kilovoltampère (kVA) of megavoltampère (MVA) dat bepaald wordt door de technische karakteristieken van de aansluiting;

2.1.2.2. Overige aanpassingen n.a.v. flexibele aansluitingsovereenkomsten

Naar aanleiding van de nieuwe bepalingen omtrent flexibele aansluitingsovereenkomsten worden een aantal nieuwe begrippen geïntroduceerd in het TRDE, waarvoor een definitie wordt opgenomen:

- **Netaansluitingsstudie:** netberekeningen uitgevoerd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder, of uitgevoerd in zijn opdracht, met als doel één of meerdere aansluitingsvarianten voor te stellen die de aansluiting van het(de) gevraagde vermogen(s) op de gevraagde geografische locatie mogelijk maken, met inachtneming van de technische criteria die de elektriciteitsdistributienetbeheerder in staat stellen zijn opdracht als netbeheerder te vervullen en met als resultaat voor elke bestudeerde aansluitingsvariant een voorstel voor een vaste aansluitingsovereenkomst, een voorstel voor een flexibele aansluitingsovereenkomst of een gemotiveerde weigering, volgens de modaliteiten en rapporteringsvereisten opgenomen in dit technisch reglement;
- **Netelement:** fysiek onderdeel van het elektrisch systeem dat een functionele rol vervult in het transport, de distributie of de omzetting van de elektrische energiestroom binnen dit elektrisch systeem, en dat geen deel uit maakt van de aansluitingsinstallaties of de installaties van de netgebruikers;
- **Netontwikkelingsanalyse:** analyse waarin de huidige en toekomstige behoeften van een net worden vastgesteld en waarin de noodzakelijke netvesteringen worden geïdentificeerd, met oog op het blijvend waarborgen van de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net;
- **Netwerkmodel:** gestructureerd, mathematisch-technisch analysemodel van een net, dat opgebouwd is uit de relevante netelementen, dat de topologie, elektrische kenmerken, capaciteiten en operationele beperkingen bevat, en op basis waarvan de simulaties en berekeningen in het kader van netaansluitingsstudies en netontwikkelingsanalyse worden uitgevoerd;

De definitie voor 'flexibele toegang' wordt geschrapt. Het begrip werd in de vorige versie van het TRDE al nergens gebruikt. Het wordt ook niet gebruikt in de nieuw geïntroduceerde bepalingen in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Door de schrapping wordt verwarring vermeden met het nu geïntroduceerde kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.

2.2. Afwegingskader netinvestering vs. flexibiliteit

2.2.1. Context

Middels het decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten werd in het Energiedecreet een nieuw artikel 4.1.19/2 ingevoegd dat bepaalt dat de netbeheerders een methodologie moeten ontwikkelen voor de afweging tussen

- de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en
- permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, en
- een netinvestering.

Op basis van deze afweging kan een netbeheerder beslissen om af te zien van een fysieke netinvestering, en in plaats daarvan marktgebaseerde flexibiliteit en/of permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten te contracteren bij netgebruikers in dat netgebied.

Verwachte congestie die in bepaalde situaties naar boven komt op basis van een netstudie, is vaak geen continu probleem en kan bijvoorbeeld beperkt zijn tot een aantal momenten in het jaar. Dergelijke situaties resulteren in de optie van marktgebaseerde flexibiliteit (met niet-marktgebaseerde flexibiliteit als terugvaloptie) en/of permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten met een beperkt te vergoeden energievolume. Dit staat in tegenstelling tot de andere optie van een fysieke netinvestering, waarvan de capaciteit er continu is (dus ook op de momenten dat dit niet vereist is). Een netinvestering gebeurt bovendien typisch in grote vermogensstappen (bv. een bijkomende transformator), daar waar het contracteren van marktgebaseerde flexibiliteit en/of permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten afgestemd kan worden op de exacte congestieproblematiek en de bijhorende vermogensvraag die zich aandient.

Het afwegingskader vormt een belangrijk sleutelement van het kader voor congestiebeheer. De inzet van marktgebaseerde flexibiliteit, permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt volledig bepaald door een correcte toepassing van deze afweging.

Het idee van deze afweging is niet nieuw. Het uitwerken en benutten van een afweging tussen een netinvestering en marktgebaseerde flexibiliteit werd voor de distributienetbeheerders ingevoerd in 2021⁹ en voor de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet in 2024¹⁰. Wat wel nieuw is, is het feit dat ook permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten als bijkomende optie overwogen dienen te worden, en dat het opstellen en toepassen van deze methodologie in het Energiedecreet losgetrokken wordt van de investeringsplannen. De ontkoppeling van de ontwikkeling van deze methodologie, los van de investeringsplannen, maakt een meer dynamische uitwerking mogelijk, met meer frequente

---

⁹ VI. Decr.VI. 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, BS 28 mei 2021.

¹⁰ Voor de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ingevoerd bij VI.Decr. 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie, BS 3 juni 2024.

updates, los van de tweejaarlijkse opmaak en indiening van het investeringsplan door de netbeheerder.

Het decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten **verplicht** de Vlaamse Nutsregulator om in de toepasselijke technische reglementen **nadere regels te bepalen voor de inhoud van de methodologieën voor de hogervermelde afweging** (art. 4.1.19/2, 2de lid Energiedecreet). Hieraan wordt bij deze wijziging van het TRDE een nadere invulling gegeven.

Om een goed zicht te hebben op de hoeveelheid beschikbare marktgebaseerde flexibiliteit als alternatief voor een netinvestering, werd middels het decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten een bijkomende bepaling opgenomen in artikel 4.1.17/4 Energiedecreet met betrekking tot de uitwerking van marktproducten voor congestiebeheer. Het gaat om een verplichting, in hoofde van de netbeheerders, om op regelmatige basis marktfragen voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied of voor redispatching te lanceren (art. 4.1.17/4, §3). De Vlaamse Nutsregulator kan, voor het lanceren van die marktfragen, bijkomende regels vastleggen in de toepasselijke technische reglementen (art. 4.1.17/4, §3, laatste zin). Ook daaraan wordt bij deze wijziging van het TRDE een nadere invulling gegeven.

2.2.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen

2.2.2.1. Nadere regels inhoud methodologie voor de afweging tussen een netinvestering en de aankoop van flexibiliteitsdiensten en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten

In Titel II van de Netcode wordt onder hoofdstuk I ('HOOFDSTUK I. Beheer en uitbating van de elektriciteitsdistributienetten') een afdeling 5. 'Afwegingskader netinvestering en aankoop van flexibiliteitsdiensten en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten' toegevoegd. Deze afdeling bevat 1 nieuw artikel:

- **Art. 2.1.19** Nadere regels inhoud methodologie
  - o Artikel 4.1.19/2, derde lid, van het Energiedecreet stelt dat de VNR de nadere regels bepaalt voor de inhoud van de methodologie voor de afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en een netinvestering. Deze nadere regels worden vastgelegd in dit nieuw artikel 2.1.19. Het artikel legt op dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder in deze methodologie een hele reeks elementen moet opnemen die erop gericht zijn om een diepgaand inzicht te krijgen in het beslissingsproces van de netbeheerder bij de afweging, en in de onderliggende assumpties. Zo is het belangrijk dat de netbeheerders duiden wanneer en voor welke beslissingen ze het afwegingskader gebruiken, of nog, wat de aanleiding is voor het doorlopen ervan. Het kan daarbij gaan om het maken van een investeringsbeslissing in het kader van het investeringsplan, of het later inhoudelijk bijsturen van een eerder gemaakte investeringsbeslissing (zoals bedoeld in artikel 2.2.94 §10). Voor de situatie beschreven in artikel 2.2.94 §10 kan het afwegingskader dan gebruikt worden om bijvoorbeeld de initiële investeringsbeslissing af te wegen ten opzichte van een bijgestuurde investeringsbeslissing gecombineerd met flexibiliteit (marktgebaseerde

flexibiliteit en/of permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten) om de langere doorlooptijd van de bijgestuurde investeringsbeslissing te ondervangen.

Een belangrijke uitdaging bij de uitwerking van het afwegingskader, in termen van de gehanteerde beslissingsparameters en de frequentie van toepassing, is het vinden van een goed evenwicht tussen enerzijds voldoende nauwkeurigheid en anderzijds werklast. De invulling van de beslissingsparameters is bepalend voor hoeveel dossiers het afwegingskader geheel of gedeeltelijk doorlopen. Hoe meer dossiers het afwegingskader doorlopen dankzij een nauwkeurigere selectie, hoe hoger de werklast, maar hoe hoger ook de kans op een toepassing van flexibiliteit. De frequentie van toepassing zorgt er dan weer voor dat de tijd tussen de planningsfase en de operationele fase, en dus ook de onzekerheid over de reële situatie, beperkt blijft. Hierdoor zijn er minder aannames vereist, en wordt de afweging correcter. Anderzijds vereist dit wel een meer frequente lancering van marktfragen, wat een bijkomende werklast introduceert. Ook de gehanteerde risicostrategie heeft een belangrijke impact. De risicostrategie bepaalt onder meer hoeveel flexibiliteit er op voorhand gereserveerd wordt, hoeveel redundante flexibiliteit hierbij gecontracteerd wordt als extra veiligheidsmarge, en welke penaliteiten aangewend worden bij het niet nakomen van de beschikbaarheidscontracten. Die penaliteiten kunnen op hun beurt een impact hebben op het marktaanbod in termen van volume (en dus: liquiditeit) en prijzen. Voor elk van deze elementen vraagt de Vlaamse Nutsregulator dan ook een gedetailleerde, omstandige en gemotiveerde beschrijving van de invulling ervan door de netbeheerder. Het correct in rekening brengen van de hoeveelheid beschikbare flexibiliteit en de kostprijs ervan als alternatief voor een netinvestering is daarbij een bijzonder aandachtspunt.

De Vlaamse Nutsregulator wenst tot slot te verduidelijken dat aangezien niet-marktgebaseerde flexibiliteit ingeroepen kan worden als terugvaloptie voor marktgebaseerde flexibiliteit (onder specifieke voorwaarden), ook deze flexibiliteit in rekening gebracht kan worden in het afwegingskader. Artikel 2.1.19 §1 bevat in die zin dan ook de bepaling "...de gehanteerde werkwijze voor het kwantificeren van de hoeveelheid benodigde flexibiliteit (in de vorm van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit en...".

- §2 legt op dat de netbeheerder het afwegingskader publiceert op zijn website.

We verplichten de netbeheerder middels de overgangsbepaling, bepaald in **Art. 8.1.2**, om een **eerste versie** van het afwegingskader ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Nutsregulator ten laatste 12 maanden na de inwerkingtreding van voorliggende wijziging aan het TRDE. De Vlaamse Nutsregulator verwacht een kwaliteitsvolle uitwerking door de netbeheerders, en acht een maximale termijn van 12 maanden evenredig voor deze uitwerking, rekening houdend met de omvang van de scope, de complexiteit van de materie, de samenhang met andere trajecten zoals bijvoorbeeld de mogelijke uitwerking van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, en de noodzaak aan een voldoende kwalitatief stakeholdertraject.

2.2.2.2. Bijkomende regels voor de marktfragen inzake aankoop van flexibiliteitsdiensten

In Titel II Netcode, Hoofdstuk III 'Toegang tot het elektriciteitsdistributienet', Afdeling 9 'Flexibiliteit, en ondersteunende diensten en netverliezen', Onderafdeling 2 'Flexibiliteit voor congestiebeheer', voert de Vlaamse Nutsregulator aanpassingen door aan artikelen 2.3.20/1 en 2.3.22 m.b.t. marktgebaseerde flexibiliteit:

- **Art. 2.3.20/1** Algemene bepalingen
  - In **§1** wordt verduidelijkt dat **marktgebaseerde flexibiliteit** hoofdzakelijk bedoeld is als **alternatief voor een netinvestering**, voor het verwezenlijken van investeringsuitstel of -afstel (in tegenstelling tot (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomsten, die ingezet worden in afwachting van de realisatie van een netversterking). Er wordt daarbij ook een verwijzing opgenomen naar artikel 4.1.19/2 van het Energiedecreet, waarin gesteld wordt dat een netinvestering inderdaad dient afgewogen te worden ten opzichte van de aankoop van flexibiliteitsdiensten (en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten). Dit neemt voor alle duidelijkheid niet weg dat in de specifieke gevallen waarbij er een netinvestering tegen lokale congestie wegens organische groei gepland wordt, waarbij er dus geen sprake is van een specifieke aansluitingsaanvraag die congestie zou kunnen veroorzaken, marktgebaseerde flexibiliteit ook kan (moet) toegepast worden in afwachting van een netinvestering. In dat geval kan er immers geen (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomst afgesloten worden om in de nodige flexibiliteit te voorzien tot aan de realisatie van de netversterking.
- **Art. 2.3.22** Aankoop van flexibiliteitsdiensten voor lokaal congestiebeheer of redispatching
  - Deze wijziging is een gevolg van een nieuwe paragraaf (§3) van artikel 4.1.17/4 van het Energiedecreet. In de laatste zin van die paragraaf is bepaald dat de Vlaamse Nutsregulator bijkomende regels kan vastleggen voor de verplichte, regelmatig door de netbeheerders te lanceren, marktfragen voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied of voor redispatching. Welnu, in artikel 2.3.22 TRDE wordt een nieuwe **paragraaf 7** toegevoegd, waarin wordt opgelegd dat de netbeheerder **minstens jaarlijks**, en ten minste in de door hem aangeduide congestiegebieden, **marktfragen** voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen zijn dekkingsgebied of voor redispatching dient te lanceren. Deze frequentie van het lanceren van marktfragen voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, meer bepaald: minstens jaarlijks, moet ervoor zorgen dat de netbeheerder een goed zicht heeft op de hoeveelheid beschikbare marktgebaseerde flexibiliteit, zodat hij in de planningsfase accurate informatie over flexibiliteit in rekening kan brengen in zijn afwegingskader, en zodat hij in de operationele fase de nodige flexibiliteit ter beschikking heeft. Het verplicht lanceren van marktfragen is daarbij in eerste instantie bedoeld om inzicht te krijgen in de mogelijke hoeveelheid beschikbare flexibiliteit, en houdt niet zonder meer een aankoopverplichting in.
  - De inzichten uit deze marktfragen dienen eveneens gedeeld te worden met de netbeheerder van het hogerliggend net, aangezien deze flexibiliteit ook voor het congestiebeheer op het hogerliggend net relevant is. De afspraken over de informatie-uitwisseling hieromtrent dienen opgenomen te worden in de relevante samenwerkingsovereenkomst. Dit is opgenomen in een nieuwe **paragraaf 8**.

2.3. Flexibele aansluitingsovereenkomsten (i.e. tijdelijke)

2.3.1. Context

Zoals reeds aangegeven onder Titel 1 *Aanleiding van de wijziging* bouwt het voorstel voor nadere regels inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten in het technisch reglement voort op de bepalingen uit het Energiedecreet. In navolging van de hogere regelgeving en het Energiedecreet tracht de Vlaamse Nutsregulator een evenwichtig kader op te stellen op niveau van het technisch reglement.

Hierbij neemt de Vlaamse Nutsregulator in de uitwerking het basis uitgangspunt uit het Energiedecreet over, dat een flexibele aansluitingsovereenkomst ervoor zorgt dat een netgebruiker sneller een aansluiting krijgt op het net, in afwachting van een investering, als alternatief voor een (tijdelijke) weigering in afwachting van de netinvestering. Het is belangrijk om (kandidaat) netgebruikers te stimuleren om zo veel als mogelijk aan te sluiten op opportune plaatsen op het net waar er nog voldoende capaciteit voorhanden is, met weliswaar de belangrijke nuance dat niet alle type (kandidaat) netgebruikers dezelfde keuzevrijheid hebben op vlak van locatie.

Om een evenwichtig kader te bekomen acht de Vlaamse Nutsregulator het, naar de geest van het Energiedecreet, evenwel belangrijk om een aantal beschermingen in te bouwen voor (kandidaat) netgebruikers, zoals onder meer vergoedingen buiten de “caps” (reeds voorzien in artikel 4.1.17/14 van het Energiedecreet), een voldoende duidelijke link met geplande netinvesteringen (die netbeheerders tegelijk toelaat om aan zinvolle netontwikkeling te doen), het contractueel garanderen van de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst (soms ook de “tijdelijke periode” genoemd) en een strikt uitzonderingsregime voor het moduleren in het vaste aansluitingsvermogen (beperkt tot situaties van operationele veiligheid, en met vrijwaring van historische vaste capaciteit).

Wanneer er gesproken wordt over flexibele aansluitingsovereenkomsten, dan gaat het steeds om tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten, in afwachting van een netinvestering. Bij permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, die het voorwerp uitmaken van de bespreking onder paragraaf 2.4.

Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten van dit consultatiedocument, zal steeds consequent het voorvoegsel 'permanent' gebruikt worden, om duidelijk het onderscheid tussen beide kaders duidelijk te maken, gezien het fundamenteel karakter van dit onderscheid.

Een aantal bepalingen die in het Energiedecreet werden geïntroduceerd in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten, worden niet besproken in deze paragraaf omdat ze elders in het TRDE werden geïntegreerd. Voor deze elementen is hieronder de verwijzing naar de overeenkomstige paragraaf in dit consultatiedocument opgenomen:

- Afwegingskader netinvestering vs. flexibiliteit: zie 2.2 *Afwegingskader netinvestering vs. flexibiliteit*
- Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten: zie 0

- *Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten*
- Lancering van marktfragen: zie 2.2.2.2 *Bijkomende regels voor de marktfragen inzake aankoop van flexibiliteitsdiensten*

2.3.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen

2.3.2.1. Capaciteitskaarten

Art. 4.1.17/9, §2, van het Energiedecreet stelt dat de netbeheerders congestiegebieden transparant moeten maken aan het publiek aan de hand van capaciteitskaarten, die aanduiden in welke mate er nog capaciteit beschikbaar is. Op deze kaarten worden congestiegebieden bepaald, waar een congestieproblematiek aanwezig is omdat er zeer weinig tot geen capaciteit meer beschikbaar is, en dus (quasi) geen marge meer voor bijkomende capaciteitsvragen. In dergelijke gebieden kan een flexibele aansluitingsovereenkomst aangeboden worden, als de netbeheerder beslist om de congestieproblematiek in de toekomst weg te werken door middel van een netinvestering. Het Energiedecreet bepaalt in artikel 4.1.17/12 dat de opmaak van de capaciteitskaarten en het identificeren en aanduiden van congestiegebieden gebeurt op basis van een transparante, evenredige en objectieve methodologie van de netbeheerder. Overeenkomstig artikel 4.1.17/12 van het Energiedecreet bepaalt de Vlaamse Nutsregulator de nadere regels voor de inhoud van die methodologie in de toepasselijke technische reglementen.

De capaciteitskaarten hebben voornamelijk als nut om (potentiële) netgebruikers transparantie te bieden over de nog beschikbare capaciteit. Indien bij beperkte netcapaciteit een flexibele aansluitingsovereenkomst aangeboden wordt naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag, dan zullen de ermee samenhangende voorwaarden voor aansluiting evenwel niet voortvloeien uit deze capaciteitskaarten, maar wel uit de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, in het bijzonder de netaansluitingsstudies (artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet) (zie verder artikel 3.3.45). De capaciteitskaarten zijn in het licht van aansluitingsaanvragen dus eerder als indicatief te beschouwen. Het feit dat de precieze, contractuele modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst resulteren uit de netaansluitingsstudie is ook aangegeven in artikel 4.1.17/9 §2 van het Energiedecreet: “(...) *De toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst volgt uit de netstudie die gekoppeld is aan de aanvraag van de aansluiting of de aanvraag van de verhoging van de capaciteit van de bestaande aansluiting.*”. De mate van beschikbaarheid van capaciteit moet immers ook steeds bekeken worden in het licht van nieuwe aansluitingsaanvragen – m.a.w. in verhouding met vragen van (kandidaat) netgebruikers voor bijkomende capaciteit – wanneer deze zich concreet aandienen. Recente evoluties zoals bijvoorbeeld elektrificatie in de industrie en datacenters worden gekenmerkt door zeer grote elektrische vermogens. Een netgebied waar nog geen congestieproblematiek werd geïdentificeerd, kan door één dergelijke grote aansluitingsaanvraag plotsklaps een congestiegebied worden.

Aansluitingsaanvragen volgen, in tegenstelling tot de publicatie van de capaciteitskaarten, geen vaste periodiciteit, maar zijn gelinkt aan de termijnen van het aansluitingsproces, met als trigger en startpunt de specifieke aansluitingsaanvraag van de (kandidaat) netgebruiker. De vaste, maandelijkse bijwerking van de capaciteitskaarten zorgt dus sowieso voor een na-ijlend effect. Daarnaast is het mogelijk dat de methodologie voor de capaciteitskaarten enigszins kan afwijken van de methodologie voor netaansluitingsstudies, bijvoorbeeld op vlak van detaillering. In die zin zijn de capaciteitskaarten in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten als indicatief te beschouwen, zoals ook aangegeven in de memorie van toelichting bij het decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Indien een netbeheerder binnen zijn methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten gebruik maakt van (elementen uit) de methodologie voor capaciteitskaarten, en de netbeheerder deze dus gebruikt voor het bepalen van contractuele modaliteiten binnen flexibele aansluitingsovereenkomsten, dan beschouwt de Vlaamse Nutsregulator deze als onderdeel van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, vallend onder artikelen 2.2.98 (algemene bepalingen) en 2.2.99 (bepalingen m.b.t. netaansluitingsstudies). De capaciteitskaarten maken onderdeel uit van de artikelen die middels het decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten werden toegevoegd aan het Energiedecreet.

De Vlaamse Nutsregulator integreert de bepaling evenwel aan het begin van hoofdstuk II 'Aansluiting op het elektriciteitsdistributienet' binnen de netcode, omdat de capaciteitskaarten een (kandidaat) netgebruiker inzicht geeft in de aansluitingsmogelijkheden op het net, en zo zijn aansluitingsaanvraag kunnen sturen. Goed opgezette capaciteitskaarten kunnen immers een (gunstige) impact hebben op het aantal oriëntatiestudies dat wordt aangevraagd bij de netbeheerder. Wanneer die laatste voorziet in duidelijke capaciteitskaarten, zal hij mogelijk minder aansluitingsaanvragen ontvangen, voor aansluitingsprojecten waarvoor het op basis van de capaciteitskaarten al duidelijk is dat het moeilijk wordt om (vast) aan te sluiten rekening houdend met de nog beschikbare capaciteit voor nettoegang. In die zin zijn de capaciteitskaarten een zinvol instrument voor zowel de (kandidaat) netgebruiker als de netbeheerder.

In lijn met de geest dat de capaciteitskaarten bedoeld zijn om netgebruikers transparantie te bieden over de nog beschikbare capaciteit, legt de Vlaamse Nutsregulator eveneens op om gekoppeld aan de capaciteitskaarten inzicht te geven in de lopende marktfragen en/of het door de netbeheerder georganiseerde aanbod voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. Dit zijn immers initiatieven die sterk gerelateerd zijn aan capaciteitsbeperkingen. Op die manier krijgt de netgebruiker op een gecentraliseerde manier inzicht in de nog beschikbare capaciteit, alsook in de lopende initiatieven om zo efficiënt mogelijk met capaciteit om te springen. Desgewenst kan hij zijn eigen flexibiliteit ook zelf aanbieden via deze initiatieven.

Er wordt dus een nieuw **artikel 2.2.0/1** toegevoegd in een nieuwe onderafdeling capaciteitskaarten. Het artikel is als volgt opgebouwd:

- **Art. 2.2.0/1** Capaciteitskaarten
  - o In **§1** wordt het toepassingsgebied van het artikel verduidelijkt en afgebakend, met verwijzing naar het relevante artikel in het Energiedecreet.
  - o In **§2** worden **nadere regels** voor de **inhoud** van de **methodologie** bepaald, gelinkt aan de noodzakelijke output ervan. Hierbij wordt eveneens verwezen naar de relevante bepaling uit het Energiedecreet. Verder wordt vermeld dat potentiële indieners van aansluitingsaanvragen op basis van de kaarten zelf op een efficiënte wijze een inschatting moeten kunnen maken over het al dan niet bestaan van reële aansluitingsmogelijkheden op een bepaalde locatie, overeenkomstig de bespreking hierboven. Ook wordt opgelegd dat de netbeheerder gekoppeld aan de capaciteitskaarten inzicht moet geven in de lopende marktfragen en/of het door de netbeheerder georganiseerd aanbod voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator wenst daarbij nog te verduidelijken dat het verlenen van inzicht in lopende marktfragen en/of georganiseerd aanbod voor permanente aansluitingsovereenkomsten ook pragmatisch kan

aangepakt worden, door bv. efficiënt door te verwijzen naar de plaats waar de relevante informatie in meer detail beschikbaar is.

- In §3 tenslotte wordt de **link** gelegd met de **methodologie voor het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten**, waarvoor artikel 2.2.99 nadere regels bevat wat betreft het luik netaansluitingsstudies. De Vlaamse Nutsregulator verwacht dat beide methodologieën steunen op dezelfde basisuitgangspunten qua berekeningsmethodologie (als bijkomende regel voor de inhoud van de methodologie over de opmaak van de capaciteitskaarten), maar sluit niet uit dat een methodologie voor capaciteitskaarten, die als belangrijk doel heeft om transparantie rond aansluitingsmogelijkheden en congestiegebieden te verschaffen, naar exacte berekeningsmodaliteiten enigszins kan verschillen van de methodologie voor het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten, die leidt tot bindende contractuele parameters.

2.3.2.2. Introductie nieuwe afdeling 7

Er wordt in de netcode (Titel II) een nieuwe afdeling 7 'Flexibele aansluitingsovereenkomst – aansluiting met flexibele toegang' toegevoegd onder Hoofdstuk II 'Aansluiting op het elektriciteitsdistributienet'. Hoewel (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomsten *in se* een beperking in toegang tot het net betreft, zijn ze ook gelinkt aan aansluitingsaanvragen in de aansluitingsprocedure. De nieuwe afdeling bevat op zijn beurt 4 onderafdelingen:

- Onderafdeling 1 Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden
- Onderafdeling 2 Methodologie voor toepassing
- Onderafdeling 3 Modelcontract
- Onderafdeling 4 Rapportering

2.3.2.3. Onderafdeling 1. Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden

Er wordt een nieuwe onderafdeling 1 'Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden' toegevoegd. Deze onderafdeling bevat 5 nieuwe artikels:

- **Art. 2.2.93** Algemene modaliteiten
  - **§1** verwijst naar de **voorwaarden** waaronder een netbeheerder een flexibele aansluitingsovereenkomst **aanbiedt** volgens het Energiedecreet. Voor de nadere regels rond de investeringsvoorwaarde, zoals voorzien in artikel 4.1.17/9 §1 2° van het Energiedecreet, wordt doorverwezen naar de uitwerking in (het nieuwe) artikel 2.2.94 van het TRDE.
  - **§2** verwijst naar de netgebruikers aan wie een flexibele aansluitingsovereenkomst aangeboden kan worden volgens artikel 4.1.17/9 §4 van het Energiedecreet. Het bevat de nadere regels hieromtrent, zoals bepaald in artikel 4.1.17/9 §4. Een flexibele aansluitingsovereenkomst met telecontrole is mogelijk voor aansluitingsaanvragen met een (bijkomend) aangevraagd vermogen vanaf 250 kVA. Vanaf deze vermogensgrens worden installaties eenduidig aangesloten op het middenspanningsnet, zoals bepaald in artikel 2.2.3 van het TRDE. De Vlaamse Nutsregulator ziet het toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten in de basis voor grotere netgebruikers en grotere aansluitingsaanvragen, met een significante impact op de hogerliggende netdelen van het distributienet, het koppelpunt en het hogerliggend net. De grens van 250 kVA weerspiegelt die visie.

Om strategische opsplitsing van aansluitingsaanvragen tegen te gaan, legt de Vlaamse Nutsregulator op dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder de

aansluitingsaanvragen van eenzelfde aansluiting geaggregeerd over een lopend tijdsvenster van 2 jaar evalueert ten opzichte van de ondergrenzen.

- **§3** verwijst naar de **voorwaarden** waaraan een **flexibele aansluitingsovereenkomst** voldoet volgens artikel 4.1.17/10 §1 van het Energiedecreet. Voor de nadere regels voor het stroombeheersingssysteem, overeenkomstig artikel 4.1.17/10 §1, eerste lid, punt 3 van het Energiedecreet, wordt doorverwezen naar de uitwerking in (het nieuwe) artikel 2.2.95 van het TRDE. Voor de toepassingsvoorwaarden en limieten voor het moduleren van de afname van verbruiksinstallaties met telecontrole binnen het vast aansluitingsvermogen van een flexibele aansluitingsovereenkomst, overeenkomstig artikel 4.1.17/10 §1, derde lid van het Energiedecreet, wordt op zijn beurt doorverwezen naar de uitwerking in (het nieuwe) artikel 2.2.96 van het TRDE.
- **§4** verwijst naar de **compensatie** die een netgebruiker met wie een flexibele aansluitingsovereenkomst is afgesloten ontvangt overeenkomstig Energiedecreet Art. 4.1.17/9 §1, vierde en vijfde lid en Energiedecreet Art. 4.1.17/14 §1, eerste en tweede lid. Voor de berekeningswijze van deze compensatie wordt doorverwezen naar (het nieuwe) artikel 2.2.97 van het TRDE.
- **§5** geeft dat de netbeheerder de **mogelijkheid om meerdere gestandaardiseerde types** van flexibele aansluitingsovereenkomsten te voorzien. Het is aan de netbeheerder om deze gestandaardiseerde types (bv. een *day ahead*-product dan wel een *real time*-product) zelf uit te werken, afhankelijk van zijn eigen noden. De netbeheerder wordt daarbij geacht om voor ieder type product een overeenkomstig modelcontract te voorzien, zodat de modaliteiten van de verschillende types producten transparant zijn voor de marktpartijen.

Rekening houdend met de VNR-beslissingen BESL-2025-06 en BESL-2026-33, waarbij de Vlaamse Nutsregulator een **tijdelijk marktproduct** onder de vorm van “**Fall-Back Flex**” goedgekeurde in afwachting van het finale kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten, voorziet de Vlaamse Nutsregulator in een bijkomende **overgangsbepaling, artikel 8.1.11**. Bij het marktproduct “Fall-Back Flex” werd destijds assetdeelname en -registratie mogelijk gemaakt vanaf 100 kVA op het aansluitingspunt, conform de productfiche. Zoals hierin gesteld *“worden overeenkomsten die in het kader van “Fall-Back Flex” worden afgesloten, verondersteld beëindigd te worden, ofwel nadat het te beheersen netrisico dat de aanleiding was voor de gevraagde flexibiliteit, weggewerkt is door de realisatie van een afdoende netinvestering, ofwel nadat de omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn in Vlaanderen voor wat betreft flexibele aansluitovereenkomsten gefinaliseerd is tot op het punt van de uitwerking van de praktijkimplementatie door de netbeheerders. In dit laatste geval dient de betreffende klant een flexibele aansluitingsovereenkomst af te sluiten voor de resterende duurtijd.”*. De overgangsbepaling verankert het principe dat een netgebruiker met een Fall-Back Flex overeenkomst afgesloten vóór de inwerkingtreding van de overgangsbepaling, van zodra de praktijkimplementatie van het kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten door alle bij de overeenkomst betrokken netbeheerders gefinaliseerd is, een flexibele aansluitingsovereenkomst afsluit voor de resterende duurtijd, indien dit mogelijk is conform de bepalingen van het TRDE. De overgangsbepaling bepaalt daarnaast dat, indien de aansluiting van de betreffende klant niet voldoet aan Art. 2.2.93 §2 tweede lid (en dus, een aansluitingsvermogen heeft lager dan 250 kVA), de distributienetbeheerder een herevaluatie uitvoert op basis van de goedgekeurde submethodologie voor de netaansluitingsstudies bedoeld in Art. 2.2.99 van het TRDE. De netbeheerder dient de betreffende netgebruiker daarbij een vaste aansluitingsovereenkomst aan te bieden, tenzij uit de herevaluatie blijkt dat de betreffende aanvraag van deze netgebruiker volgens deze submethodologie geweigerd zou moeten worden; in dat geval biedt de netbeheerder alsnog een flexibele aansluitingsovereenkomst aan. Tot slot legt de Vlaamse Nutsregulator op dat er vanaf de inwerkingtreding van de overgangsbepaling geen Fall-Back Flex overeenkomsten meer gesloten mogen worden voor aansluitingsaanvragen kleiner dan 250 kVA.

- **Art. 2.2.94** Modaliteiten investeringsvoorwaarde

- Dit artikel bepaalt nadere regels voor de (rapportage)link tussen het sluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst en de geplande netinvesteringen (cf. art. 4.1.17/9 van het Energiedecreet) en de modaliteiten van de investeringslink binnen de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten (art. 4.1.17/10 van het Energiedecreet).
- **§1** bespreekt het **kader** en toepassing van het artikel, namelijk het feit dat “*bij de aanvraag worden er netinvesteringen gepland*” (artikel 4.1.17 §1 punt 2) en legt hiervoor de link met artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet, waarin de Vlaamse Nutsregulator wordt gevraagd om hierrond nadere regels te bepalen. De Vlaamse Nutsregulator gaat uit van een voldoende duidelijke link met netinvesteringen, in lijn met het algemene principe van flexibele aansluitingsovereenkomsten, namelijk het vroeger kunnen aansluiten op het net in afwachting van een netinvestering. In het tweede lid wordt nog verwezen naar het maken van afspraken met de netbeheerder van het net waaraan het elektriciteitsdistributienet gekoppeld is, met verwijzing naar de relevante artikels in de samenwerkingscode.
- In **§2** wordt aangegeven wat verstaan wordt onder “**geplande netinvesteringen**”. Dit is een belangrijk begrip aangezien het Energiedecreet in 4.1.17/9 §3 stelt: “*De link tussen de geplande netinvesteringen en het sluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst volgt ten minste uit de investeringsplannen die worden opgemaakt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.*”. Er wordt bepaald dat in het volgende investeringsplan gerapporteerd wordt over elke vastgestelde verwachte congestie gekoppeld aan de door de netbeheerder afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten, ook indien deze gelinkt is aan een beperkend netelement op een ander net. Dit kan onder de vorm van een geplande netinvestering, een uitgewerkte alternatieve oplossingsrichting of een concreet geïdentificeerde en bevestigde investeringsnood. Deze laatste optie geldt voor situaties op het Elia-net (niet op het distributienet zelf) waarvoor de netontwikkelingsanalyse door de verantwoordelijke netbeheerder ter uitwerking van het exacte project nog lopende is, rekening houdend met het proces van kwalitatieve netontwikkeling over gekoppelde netten heen, in samenwerking met de netbeheerder(s) van deze gekoppelde netten. In dit geval vervangt de netbeheerder in het daarop volgende investeringsplan deze investeringsnood door een geplande netinvestering of een uitgewerkte alternatieve oplossingsrichting, teneinde te voldoen aan de toepassingsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 4.1.17/9, §1, eerste lid van het Energiedecreet. Deze laatste mogelijkheid om in het volgend, tweejaarlijks investeringsplan nog tijdelijk te kunnen werken met geïdentificeerde investeringsnoden voor wat betreft het Elia-net, waarvoor de netontwikkelingsanalyse nog lopende is, is nodig rekening houdend met het proces van kwalitatieve netontwikkeling over gekoppelde netten heen, in samenwerking met de netbeheerder(s) van deze gekoppelde netten en volgens de geijkte processen.

De impact van de netontwikkelingsanalyse op het vermaasde Elia-net zich ook concreet doorzet op de beschikbare netcapaciteit voor het distributienet, en is daarom ook van groot belang voor het distributienet.

De optie om in het volgende tweejaarlijkse investeringsplan plaatselijk vervoernet nog te werken met een concreet geïdentificeerde en bevestigde "investeringsnood", waarvoor de netontwikkelingsanalyse ter bepaling van de exacte projectinvulling nog

lopende is, moet Elia toelaten om de analyse spanningsniveau-overkoepelend uit te voeren, en houdt rekening met de langere doorlooptijd die hier technisch (cf. complexere lange termijnstudies met verschillende oplossingsrichtingen over de verschillende spanningsniveaus heen) en procedureel (bv. huidige 4-jaarlijkse traject voor het federale ontwikkelingsplan) mee gepaard gaat, aangezien dit ook het gewestelijk niveau overstijgt. De opname van een investeringsnood wordt als een concreet engagement tot oplossing van de netbeheerder beschouwd (onder de vorm van een netinvestering of alternatieve oplossing). Deze investeringsnood dienen in het investeringsplan ná het volgend investeringsplan immers vervangen te zijn door een geconcretiseerde oplossingsrichting (netinvestering of alternatieve oplossing).

Het is voor de Vlaamse Nutsregulator belangrijk dat het gaat om concreet geïdentificeerde en bevestigde investeringsnood. De Vlaamse Nutsregulator verduidelijkt dit dan ook expliciet als dusdanig in het artikel. De Vlaamse Nutsregulator koppelt aan de investeringsnood ook de voorwaarde dat ze in het daaropvolgende investeringsplan omgezet moeten zijn in een concrete opvolgingsrichting, teneinde te voldoen aan de toepassingsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 4.1.17/9, §1, eerste lid van het Energiedecreet.

Zoals aangegeven in §2 verwacht de Vlaamse Nutsregulator dus dat de netbeheerder voor de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomsten uiteindelijk alle eraan gelinkte investeringsnood, netinvesteringen en/of alternatieve oplossingsrichtingen rapporteert, waar van toepassing met doorverwijzing naar de relevante investerings- en ontwikkelingsplannen indien ze zich bevinden op een gekoppeld net. De Vlaamse Nutsregulator verwijst hiervoor in eerste instantie naar het kader omtrent flexibele aansluitingsovereenkomsten (FAO) in het Energiedecreet, op basis waarvan de geconsulteerde voorstellen voor aanpassing van het technisch reglement werden opgemaakt. Zo bepaalt artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet: *"De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit stemmen op regelmatige basis met de transmissienetbeheerder af over de netinvesteringen die plaatsvinden op het transmissienet, in het kader van het vaststellen van de link tussen netinvesteringen en flexibele aansluitingsovereenkomsten."* Binnen dit kader verwacht de Vlaamse Nutsregulator van netbeheerder voor de door hem afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomst een zicht op alle beperkende netelementen en oplossingsrichtingen. De Vlaamse Nutsregulator is evenwel niet bevoegd om bijvoorbeeld het federale ontwikkelingsplan te beoordelen. Wel dient de Vlaamse Nutsregulator toezicht uit te oefenen op de naleving van de toepassingsvoorwaarden voor het aanbieden en toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten volgens het Energiedecreet. Het is aan de netbeheerder om bij het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst te voldoen aan de toepassingsvoorwaarden van het Vlaams Energiedecreet en de eraan gerelateerde bepalingen in het technisch reglement.

- In **§3** wordt verduidelijkt dat de basis voor de verdere, concrete opvolging van die is dan telkens het relevante investerings- of ontwikkelingsplan. De basis voor de verdere, concrete evaluatie van de planning van de netinvesteringprojecten en alternatieve oplossingsrichtingen gelinkt aan beperkende netelementen op andere netten zijn de conform de toepasselijke regelgeving goedgekeurde investerings- en ontwikkelingsplannen voor deze netten
- De Vlaamse Nutsregulator verwacht dus in het tweejaarlijkse investeringsplan een weergave van de stand van zaken van de netinvesteringprojecten en alternatieve

oplossingsrichtingen gelinkt aan beperkende netelementen op andere netten, gebaseerd op deze relevante investerings- en ontwikkelingsplannen. De Vlaamse Nutsregulator beoogt hier louter de toetsing aan de toepassingsvoorwaarden van de flexibele aansluitingsovereenkomsten, geen inhoudelijke beoordeling van de netinvesteringen op de federale netten.

- In **§4** wordt aangegeven wat bij de link tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten en de netinvesteringen in het investeringsplan wordt verstaan onder “**het volgende investeringsplan**”. De Vlaamse Nutsregulator introduceert hier een overbruggingstermijn van 9 maanden. Deze overbruggingstermijn is nodig om rekening te kunnen houden met het traject voorafgaand aan de indiening van het investeringsplan, met stakeholdersoverleg en een publieke consultatie, en waaraan inherent een bepaalde doorlooptijd gekoppeld is. Bovendien dient de netbeheerder de nodige tijd te krijgen om kwalitatieve analyses te doen in het kader van zijn netontwikkeling, waarbij hij de evolutie van het net met een voldoende brede blik en voldoende diepgaand kan analyseren.
- In **§5** wordt aangegeven wat verstaan wordt onder “**concrete uitvoeringstermijn**”, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet, in het geval van geplande netinvesteringen. De termijn wordt in dit kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten als concreet beschouwd zodra de relevante netbeheerder de concrete eindtermijn heeft bepaald. De omzetting naar de concrete uitvoeringstermijn gebeurt "ten laatste wanneer de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder is opgenomen in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling". Het moment dat de geplande netinvestering door de relevante netbeheerder is opgenomen in het netwerkmodel dat de basis vormt voor de analyse van netaansluitingsstudies en/of toekomstige netontwikkeling, is het laatste "toegelaten moment" om als netbeheerder over te gaan tot de concrete uitvoeringstermijn. De Vlaamse Nutsregulator wil hiermee vermijden dat een netbeheerder bepaalde netinvesteringen reeds concreet zou gebruiken in zijn analyses voor een netaansluitingsstudie, die de basis vormt om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden, terwijl deze netinvestering anderzijds nog niet als concreet zou gerapporteerd worden. Dit zou tot inconsistente situaties kunnen leiden. De Vlaamse Nutsregulator vindt het daarom logisch om dit ankerpunt tevens te hanteren als finaal ankerpunt voor de investeringsvoorwaarde. In het artikel verduidelijkt de Vlaamse Nutsregulator nog dat de in het investeringsplan vermelde termijn enkel gebaseerd kan zijn op het operationeel in dienst nemen van de netelementen, met andere woorden de elektrische indienstnames. Niet-elektrische projectwerkzaamheden in de eindfase van een project, zoals het egaliseren van een terrein of het vervangen van een omheining in een post worden hierbij niet in rekening gebracht. De Vlaamse Nutsregulator erkent dat een projecttermijn die wel rekening houdt met dergelijke niet-elektrische werkzaamheden, nuttig kan zijn in het kader van projectbeheer, maar ziet ze als irrelevant voor de netinvesteringstermijnen in het licht van flexibele aansluitingsovereenkomsten.
- In **§6** worden de modaliteiten opgenomen rond de **standaard uitvoeringstermijnen**, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/9 §3 derde en vierde lid van het Energiedecreet. Artikel 4.1.17/9, §3, laatste lid, van het Energiedecreet stelt dat de Vlaamse Nutsregulator de standaard uitvoeringstermijnen en de bijkomende regels daarvoor bepaalt in de toepasselijke technische reglementen.

De standaard uitvoeringstermijnen kunnen door de netbeheerder gebruikt worden in de periode tussen het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst en het

volgende investeringsplan. Er is immers een spanningsveld tussen het formele, tweejaarlijkse traject van het investeringsplan en het dynamisch karakter van aansluitingsaanvragen. Er wordt in §6 verduidelijkt dat de termijn wordt gerekend van het moment van het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst. De standaard termijn wordt bepaald, rekening houdend met het net waarop de investering plaats vindt, in lijn met het Energiedecreet.

De langere doorlooptijden van netinvesteringen ten opzichte van investeringen aan de zijde van de netgebruiker, zijn een belangrijk uitgangspunt bij de introductie van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Het IEA wijst in zijn studie *'Electricity Grids and Secure Energy Transitions'* uit 2023¹¹ bijvoorbeeld op het grote risico op vertragingen bij projecten voor netuitbreiding en spreekt voor Europa over een typische doorlooptijd van 8 jaar om een extra hoogspanningslijn te ontwikkelen. In zijn studie *'Building the Future Transmission Grid'* uit 2025¹² wijst het IEA op de druk op de kabel- en transformatormarkt. Uit analyse blijkt onder meer dat de "lead time" van bestellingen voor grote vermogenstransformatoren in de periode 2023-2024 reeds bijna 200 weken bedraagt, terwijl die in de periode 2021-2022 slechts een 100-tal weken bedroeg.

De standaard termijnen in het TRDE dienen rekening te houden met gangbare investeringstermijnen in de praktijk en het bestaan van een overbruggingsperiode tot het volgende investeringsplan, zoals opgenomen in §4 van het artikel. De standaard termijn betekent immers meteen ook een maximum termijn, aangezien het Energiedecreet stelt dat deze later enkel nog naar beneden wordt bijgesteld¹³.

De Vlaamse Nutsregulator legt een standaard uitvoeringstermijn van 10 jaar op als er ten minste één beperkend netelement is met een spanning in het bereik van 36 kilovolt (kV) tot 70 kilovolt (kV). Indien alle beperkende netelementen een spanning hebben lager dan 36 kilovolt (kV), dan wordt een standaard uitvoeringstermijn van 5 jaar opgelegd. Als minstens één netelement dat beperkend is om een vaste aansluitingsovereenkomst toe te kennen een spanning heeft van hoger dan 70kV, dan geldt de standaard uitvoeringstermijn zoals bepaald in de toepasselijke regelgeving (op vandaag concreet dus de CREG Gedragscode). Voor transformatoren is de spanning aan de primaire zijde van de transformator leidend.

- In §7 worden de vereisten voor de **tussentijdse rapportering over de investeringslink** opgenomen, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet. De concrete netinvesteringen gelinkt aan de flexibele aansluitingsovereenkomsten zijn op dat moment nog niet vereist (tenzij ze reeds waren opgenomen in het vorige investeringsplan). Hiervoor lijkt het de Vlaamse Nutsregulator aangewezen om het bestaande netontwikkelingsproces, met tweejaarlijks investeringsplan naar waarde te blijven schatten, teneinde de netbeheerder in staat te stellen de netontwikkeling op een kwalitatieve manier uit te voeren. De tussentijdse rapportering over de flexibele aansluitingsovereenkomsten dient wel reeds de beperkende netelementen te bevatten (geïdentificeerd op basis van de netaansluitingsstudie, zie verder artikel 2.2.99), de bijhorende betrokken netbeheerder(s) en relevante investeringsplannen (als te rapporteren

---

¹¹ <https://www.iea.org/reports/electricity-grids-and-secure-energy-transitions>

¹² <https://www.iea.org/reports/building-the-future-transmission-grid>

¹³ Artikel 4.1.17/9 §3: "(...) De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt in dat geval enkel nog bijgesteld, als de later bepaalde concrete uitvoeringstermijn korter is dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn. De bijgestelde ingeschatte looptijd wordt dan gelijkgesteld aan deze concrete uitvoeringstermijn. (...)"

informatievelden), en zeker ook een algemene stand van zaken van de netontwikkelingsanalyse (indicatief).

- In **§8** worden dan weer de vereisten voor de **rapportering in het tweejaarlijkse investeringsplan** opgenomen. Deze bouwen verder op de vereisten uit de jaarlijkse rapportering uit §6, aangevuld met de gegevens uit §2. Er wordt ook vermeld dat de Vlaamse Nutsregulator bijkomende informatie kan opvragen. Het artikel bepaalt verder dat de netbeheerder in het investeringsplan aantoont dat de netinvesteringen niet worden vertraagd door de inzet van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Eén van de basisprincipes achter het kader voor gewone, tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten is dat het netinvesteringen niet mag vertragen. De aanwezigheid van flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen bijgevolg niet gebruikt worden als element bij het plannen van netinvesteringen¹⁴. Het is de verantwoordelijkheid van de netbeheerder dat het toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten de ontwikkeling van de netinvesteringen niet vertraagt. Er is dus sprake van een getrappt systeem, waarbij bij het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst nog met een standaard termijn gewerkt kan worden, in de jaarlijkse rapportering een eerste stand van zaken gegeven wordt en waarbij de concretere link gemaakt wordt in het tweejaarlijkse proces van investeringsplannen.
- In **§9** wordt bepaald dat de netbeheerder **later** nog kan afzien van een geplande netinvestering, indien uit het **afwegingskader** blijkt dat toch een **alternatieve oplossingsrichting** te verkiezen is boven een fysieke netinvestering, bijvoorbeeld door gewijzigde omstandigheden. Aangezien een flexibele aansluitingsovereenkomst bedoeld is in afwachting van een netinvestering, dient de flexibele aansluitingsovereenkomst dan te komen vervallen, rekening houdend met de implementatietijd noodzakelijk voor de alternatieve oplossingsrichting. Om de netgebruiker te beschermen wordt er bepaald dat men met deze overbruggingstermijn niet boven de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst mag uitkomen. De Vlaamse Nutsregulator gaat ervan uit dat de implementatie van alternatieve oplossingsrichtingen, typisch het contracteren en concreet toepassen van flexibiliteit in de vorm van marktflexibiliteit en/of multilaterale permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, in de regel een kortere doorlooptijd kent dan de fysieke netinvesteringen.
- In **§10** wordt een andere mogelijkheid van **latere** bijsturing besproken, namelijk het **inhoudelijk bijsturen** van de geplande **netinvestering** gelinkt aan een flexibele aansluitingsovereenkomst, waardoor deze een langere doorlooptijd kent. De Vlaamse Nutsregulator acht situaties mogelijk waarbij het vanuit maatschappelijk standpunt zinvol is om een netinvestering bij te sturen, bijvoorbeeld wanneer een eerder incrementele netinvestering achterhaald en niet meer opportuun blijkt naar aanleiding van bijkomende aansluitingsaanvragen, waardoor een meer ingrijpende netaanpassing de meest technisch-economische oplossing wordt. Het toepassingsgebied van deze paragraaf is beperkt tot het eigen net van de netbeheerder zelf.
- Om netgebruikers te beschermen bepaalt **§10** dat de netbeheerder in dergelijke situaties zijn beslissing tot het bijsturen van de netinvestering moet baseren op een geactualiseerde markt vraag en/of multilateraal aanbod voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in het congestiegebied, waarbij de netbeheerder de

---

¹⁴ Wanneer een netbeheerder bijvoorbeeld investeringen actief en bewust wenst te spreiden in de tijd, dan dienen hiervoor andere middelen aangewend te worden, zoals marktflexibiliteit en/of multilaterale flexibele aansluitingsovereenkomsten.

bijhorende kosten in rekening brengt in het afwegingskader. Het contracteren van deze producten dient de houders van een flexibele aansluitingsovereenkomst in het netgebied ten goede te komen. De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat voor bepaalde netgebruikers de opportuniteitskost van investeringsuitstel, bijvoorbeeld door gemiste meerwaarde buiten het elektriciteitssysteem (bv. levering van goederen en/of diensten waarvoor elektriciteit slechts een deel van de productiekost uitmaakt, en waarvan de toegevoegde waarde zich in de goederen en/of diensten bevindt), hoog kan oplopen.

De betrachting is om ook in die situaties alsnog zo goed mogelijk de contractuele ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst te respecteren in de praktijk, aangezien de netgebruiker die flexibele aansluitingsovereenkomst aanging met de verwachting dat de contractuele ingeschatte looptijd een goede inschatting was van de reële omzetting naar een vaste aansluitingsovereenkomst.

Het gaat om cases waarbij de netbeheerder een investering voorziet, maar deze dan later inhoudelijk significant wil bijstellen. Het gaat dus niet louter om enige vertraging in een ongewijzigd project door bijvoorbeeld problemen met de vergunning of levering van materiaal. Het gaat dus wel om het expliciet inhoudelijk bijstellen van de scope van een netinvestering, bijvoorbeeld omdat bijkomende aansluitingsaanvragen een meer ingrijpende netinvestering beter blijkt voor de lange termijnontwikkeling van het net, maar die wel langere doorlooptijd kent. Om in dergelijke situaties toch zo goed als mogelijk te trachten om de netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst gelinkt aan de originele netinvestering, toch al sneller dan het complexere, langere investeringsproject te laten overgaan op een vaste aansluitingsovereenkomst, vragen we aan de netbeheerder om hiertoe een marktvrage en/of aanbod van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten te organiseren. De Vlaamse Nutsregulator verduidelijkt hierbij wel dat de organisatie van de marktvrage en/of multilateraal aanbod voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in het congestiegebied niet zonder meer een aankoopverplichting inhouden. Dit is gelinkt aan het afwegingskader, waarbij dit afwegingskader hier wordt toegepast om actief investeringsuitstel (omwille van aangepaste scope) te faciliteren. Deze paragraaf vormt aldus een "aanleiding van het doorlopen" van het afwegingskader. Op basis van de "gehanteerde beslissingsparameters en hun berekeningswijze, alsook hun numerieke waarde" kan de netbeheerder dan beslissen of het contracteren te verantwoorden is.

- In §11 tenslotte wordt nog het **algemene principe** opgenomen dat de **contractueel vastgelegd ingeschatte looptijd** van een flexibele aansluitingsovereenkomst **nooit naar boven** wordt **bijgesteld**, na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst.¹⁵ De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomsten (soms aangeduid als de "tijdelijke periode") wordt contractueel niet meer bijgesteld op basis van gewijzigde projectplanningen. Het decreet voorziet hier niet in en de Vlaamse Nutsregulator acht het zelf niet evenwichtig dat dergelijk uitstel nog ten nadele van de netgebruiker zou zijn, die al geïmpacteerd wordt door het feit dat zijn flexibele aansluitingsovereenkomst nog niet kan komen te vervallen. Dat is immers pas mogelijk als de congestienood is opgelost, na realisatie

---

¹⁵ Deze redenering geldt ook voor tijdelijke overeenkomsten in het kader van "Fall-Back Flex" die overgaan naar het finale kader inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten. Zoals aangegeven in de VNR-beslissing BESL-2026-33 komen de dienstverleningsperiode, gerekend vanaf de oorspronkelijke startdatum van het Fall-Back Flex product, en de gevraagde flexibiliteit, in termen van flexibel vermogen/volume en jaarlijkse verwachte afregelvolumes, niet zonder meer te vervallen bij de overstap naar het finale kader. Het is immers geenszins de bedoeling dat de overstap naar het finale kader een plotse verslechtering van de situatie voor de netgebruiker impliceert.

van de netinvestering¹⁶. Zolang de netinvestering nog niet is uitgevoerd, is de congestieproblematiek aanwezig, en heeft de netbeheerder de nodige hefboomen nodig om het net operationeel veilig te kunnen uitbaten in alle omstandigheden. Er zijn situaties waarbij gerekend wordt op de flexibiliteit binnen het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator erkent dat planningen onderhevig kunnen zijn aan bijsturing en dat de netbeheerder bij vergunningsproblematiek niet altijd zelf alle hefboomen in handen heeft om de vooropgestelde projectplanning aan te houden. De Vlaamse Nutsregulator vindt het evenwel niet evenwichtig om dit oncontroleerbare risico bij de netgebruiker te leggen. Dergelijke opening zou ook onzekerheid creëren voor alle flexibele aansluitingsovereenkomsten, zelfs degene gelinkt aan netinvesteringen waarvan de planning niet in de problemen dreigt te komen.

- **Art. 2.2.95** Stroombeheersingssysteem

- Artikel 4.1.17/10, §1, van het Energiedecreet stelt dat de netgebruiker en gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met een flexibele aansluiting op het net een stroombeheersingssysteem dient te plaatsen dat door een erkende certificeringsinstantie is gecertificeerd en dat de Vlaamse Nutsregulator voor het stroombeheersingssysteem nadere regels kan bepalen in de toepasselijke technische reglementen. Deze nadere regels zijn opgenomen in voorliggend artikel.
- Daar waar het Energiedecreet aangeeft dat de netgebruiker het stroombeheersingssysteem plaatst, biedt §1 de mogelijkheid om hiervoor beroep te doen op de netbeheerder. Verder bepaalt §1 dat dit alles verloopt volgens de procedure opgesteld door de netbeheerder. De Vlaamse Nutsregulator ziet de netbeheerder hiervoor als meest aangewezen partij. Verder acht de Vlaamse Nutsregulator dit nodig om de nodige uniformiteit te bereiken.

De Vlaamse Nutsregulator verduidelijkt verder wat precies het voorwerp uitmaakt van het stroombeheersingssysteem in de zin dat de netbeheerder via dit stroombeheersingssysteem het modulatiesignaal naar de netgebruiker stuurt. De netgebruiker integreert het signaal vervolgens in zijn beheersysteem, ter aansturing van de relevante installaties. Hiermee wordt verduidelijkt dat met het stroombeheersingssysteem het systeem bedoeld wordt waarmee de netbeheerder het modulatiesignaal tot bij de netgebruiker brengt. De verdere integratie van dit modulatiesignaal door de netgebruiker ter aansturing van zijn installaties valt er niet onder.

Wat betreft de installatie van het stroombeheersingssysteem is de betrachting van de Vlaamse Nutsregulator in artikel 2.2.95 om ook rekening te houden met de inherente operationele onzekerheid die de aanwezigheid van dergelijk systeem voor een netgebruiker met zich meebrengt. Langs de andere kant biedt een stroombeheersingssysteem de netbeheerder de nodige zekerheid om zijn net veilig te kunnen beheren en exploiteren. De termijn voor installatie wordt hierbij bepaald als “standaard vanaf drie jaar voor de eerste verwachte flexibiliteitsnood verschillend van nul”. Verder wordt bepaald dat het stroombeheersingssysteem én de verdere aansturing door de elektriciteitsdistributienetgebruiker van de relevante installaties, operationeel dient te zijn ten laatste twee jaar voor de eerste verwachte flexibiliteitsnood verschillend van nul (er is dus standaard een tijdsvenster van een jaar voor de installatie). Deze periode van twee jaar is nodig om rekening te kunnen houden

¹⁶ Zoals ook aangegeven in artikel 4.1.17/9 §1 van het Energiedecreet: “(...) Een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt omgezet in een vaste aansluitingsovereenkomst zodra de netinvesteringen die daartoe de nodige netcapaciteit beschikbaar maken, voltooid zijn. (...)”.

met de inherente onzekerheid van netaansluitingsstudies, waarin een evenwicht gezocht dient te worden tussen de nodige zekerheid voor de netbeheerder en geen onnodig conservatieve aannames. De elektriciteitsdistributienetbeheerder en elektriciteitsdistributienetgebruiker dienen de nodige afspraken te maken en voorbereidingen te treffen om dat tijdig operationeel zijn van de gehele keten te verzekeren. Om dit nog beter te verankeren in het TRDE, voegt de Vlaamse Nutsregulator ook een punt toe aan het artikel over het modelcontract (art. 2.2.101): "de afspraken en verantwoordelijkheden omtrent de installatie en indienstname van het stroombeheersingssysteem, overeenkomstig Art. 2.2.95;".

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt verder dat de plaatsing van het stroombeheersingssysteem toch reeds vroeger kan gebeuren in onderling overleg tussen netbeheerder en netgebruiker.

Ter volledigheid, om duidelijk het onderscheid te maken tussen bepalingen rond het stroombeheersingssysteem in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten en de bepaling rond de plaatsing van telecontrole in het kader van marktgebaseerde en technische flexibiliteit, wordt de titel van het bestaande artikel 2.2.54 in die zin verduidelijkt, en vervangen door "Plaatsing van telecontrole voor (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit" (origineel: "Telecontrole").

- **§2** verduidelijkt dat het stroombeheersingssysteem verschillende uitvoeringsvormen kan aannemen, afhankelijk van het type aansluitingsovereenkomst.
  - In navolging hiervan bepaalt **§3** dat de netbeheerder de keuze van het stroombeheersingssysteem dient af te stemmen op het risicobeheer binnen zijn netbeheer en de potentiële impact van installaties op de operationele veiligheid.
- **Art. 2.2.96** Modulatie binnen vast aansluitingsvermogen
- In **§1** wordt de inhoud van het artikel verduidelijkt, met een verwijzing naar het relevante artikel van het Energiedecreet. Artikel 4.1.17/10 §1 van het Energiedecreet bepaalt dat de netbeheerder binnen bepaalde limieten kan moduleren binnen het vast vermogen voor afname bij verbruiksinstallaties met een flexibele aansluitingsovereenkomst, als de operationele veiligheid van het net in het gedrang komt. Het vastleggen van de toepassingsvoorwaarden en de limieten wordt door het Energiedecreet gedelegeerd aan de Vlaamse Nutsregulator. De beperking tot situaties waarbij de operationele veiligheid in het gedrang komt, wordt voor de duidelijkheid hernomen.
  - In **§2** wordt verduidelijkt dat "historisch vast aansluitingsvermogen" niet onder dit regime valt. Het kan volgens de Vlaamse Nutsregulator bijvoorbeeld niet de bedoeling zijn dat een netgebruiker met een historisch vast aansluitingsvermogen van 5 MVA die een uitbreiding met 5 MVA wenst te doen, door zijn aansluitingsaanvraag voor de uitbreiding plots ook zijn bestaand aansluitingsvermogen van 5 MVA onder een modulatie-onzekerheid ziet vallen.
  - In **§3** wordt verduidelijkt dat de afweging van deze uitzonderlijke inzet bekeken moet worden ten aanzien van andere remediërende maatregelen, waarbij verwezen wordt naar de verdere uitwerking hieromtrent in het operationele luik van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 2.2.100).
  - In **§4** legt de Vlaamse Nutsregulator een strikte rapportering op voor de inzet van dit uitzonderingsregime.

- Samengevat gaat het dus om een strikt uitzonderingsregime voor het moduleren in vast aansluitingsvermogen, conform het Energiedecreet beperkt tot situaties van operationele veiligheid, en met vrijwaring van vast aansluitingsvermogen dat werd toegekend voor de aansluitingsaanvraag met een flexibele aansluitingsovereenkomst (m.a.w. “historisch vast aansluitingsvermogen” valt hier niet onder).
- **Art. 2.2.97 Compensatie**
  - Artikel 4.1.17/14, §1, van het Energiedecreet stelt dat de netgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met wie een flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten, een kostenreflectieve en transparante compensatie ontvangen in een aantal welbepaalde situaties. De Vlaamse Nutsregulator dient daarbij de berekeningswijze voor de bepaling van die compensatie voor modulaties te bepalen. Dit is de decretale basis van voorliggend artikel.
  - In **§1** wordt de **inhoud** van het artikel verduidelijkt, met een verwijzing naar het relevante artikel van het Energiedecreet. Er wordt eveneens verduidelijkt hoe de overschrijding van de gemoduleerde volumes getoetst wordt.
  - In **§2** bepaalt de Vlaamse Nutsregulator dat **productie-installaties** en **elektriciteitsopslagfaciliteiten**, in geval van een overschrijding van de contractuele limieten van een flexibele aansluitingsovereenkomst, overeenkomstig artikel 4.1.17/14 §1, eerste lid van het Energiedecreet, een **compensatie** ontvangen voor de relevante gemoduleerde volumes (i.e., boven de contractuele limiet) die gelijk is aan de compensatie voor een modulatie in het kader van **technische flexibiliteit**, zoals bepaald in artikel 3.1.34/3 van het Energiebesluit (die conform artikel 4.1.17/5 §3 van het Energiedecreet eveneens kostenreflectief en transparant dient te zijn). Dit zorgt ervoor dat een verplichte modulatie van een flexibele aansluitingsovereenkomst in geval van het overschrijden van zijn contractuele limieten gelijkwaardig behandeld wordt met een verplichte modulatie van een vaste aansluiting (via de activatie van technische flexibiliteit) wanneer zich een congestierisico voordoet. Er wordt in de paragraaf ter volledigheid ook verwezen naar de bijkomende bepalingen in het Energiedecreet met betrekking tot de compensatie, met name, artikel 4.1.17/9 §1, vierde lid van het Energiedecreet (i.e., geen retroactieve vergoeding in geval van een vroegtijdige stopzetting in onderling akkoord), artikel 4.1.17/9 §1 vijfde lid van het Energiedecreet (i.e., retroactieve vergoeding en vergoeding van alle toekomstige modulaties indien de toepassingsvoorwaarden van de flexibele aansluitingsovereenkomst niet voldaan zijn), en artikel 4.1.17/14 §1, tweede lid van het Energiedecreet (i.e., geen compensatie als de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruiker).
  - In **§3** bepaalt de Vlaamse Nutsregulator dat **verbruiksinstallaties**, in geval van een overschrijding van de contractuele limieten van een flexibele aansluitingsovereenkomst, overeenkomstig artikel 4.1.17/14 §1, eerste lid van het Energiedecreet, een **compensatie** ontvangen volgens evenredige en niet-discriminatoire **modaliteiten die verder uitgewerkt worden de netbeheerder**. Hier is een verwijzing naar de compensatie voor technische flexibiliteit immers niet mogelijk, aangezien verbruiksinstallaties (met uitzondering van elektriciteitsopslagfaciliteiten voor wat betreft hun verbruik) niet onder het toepassingsgebied van technische flexibiliteit vallen. De Vlaamse Nutsregulator legt op dat de netbeheerder bij de uitwerking van de modaliteiten voor de compensatie voor verbruiksinstallaties een voorafgaand stakeholdersoverleg dient te houden, gevolgd door een consultatie van belanghebbenden, waarna de modaliteiten ter goedkeuring moeten voorgelegd worden aan de Vlaamse Nutsregulator. De goedgekeurde modaliteiten dienen ook

transparant publiek raadpleegbaar te zijn. Ook voor de compensatie van verbruiksinstallaties wordt ter volledigheid verwezen naar de bijkomende bepalingen in het Energiedecreet met betrekking tot de compensatie, met name, artikel 4.1.17/9 §1, vierde lid van het Energiedecreet (i.e., geen retroactieve vergoeding in geval van een vroegtijdige stopzetting), artikel 4.1.17/9 §1 vijfde lid van het Energiedecreet (i.e., retroactieve vergoeding en vergoeding van alle toekomstige modulaties indien de toepassingsvoorwaarden van een flexibele aansluitingsovereenkomst niet voldaan zijn), en artikel 4.1.17/14 §1, tweede lid van het Energiedecreet (i.e., geen compensatie als de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruiker).

- In **§4** legt de Vlaamse Nutsregulator op dat de netbeheerders waar relevant **afspraken** dienen te maken over de **vergoeding van modulaties** ten gevolge van de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten in de samenwerkingsovereenkomsten, overeenkomstig artikel 4.1.6, §1, 19° van het Energiedecreet dat stelt dat het beheer van een distributienet en een Plaatselijk Vervoernet onder meer volgende taak omvat: het overleggen en samenwerken van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met elkaar en met de transmissienetbeheerder waar dat van toepassing is over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer.

Via de overgangsbepaling in **Art. 8.1.8** legt de Vlaamse Nutsregulator op dat de netbeheerder de **eerste versie** van de modaliteiten voor de compensatie van modulaties van verbruiksinstallaties, overeenkomstig §3, ten laatste 10 maanden na de inwerkingtreding van het nieuwe TRDE ter goedkeuring dient voor te leggen aan de Vlaamse Nutsregulator.

2.3.2.4. Onderafdeling 2. Methodologie voor toepassing

Artikel 4.1.17/10, §2, van het Energiedecreet stelt dat de netbeheerders een transparante, evenredige en objectieve methodologie dienen op te stellen over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net. Artikel 4.1.17/10, §2, tweede lid van het Energiedecreet stelt dat de Vlaamse Nutsregulator in de toepasselijke technische reglementen de nadere regels bepaalt met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Hiertoe wordt een nieuwe onderafdeling 2 ‘Methodologie voor toepassing’ toegevoegd. Deze onderafdeling bevat 3 nieuwe artikels:

- **Art. 2.2.98** Algemeen
  - **§1** legt de **inhoud** van het artikel duidelijk vast, namelijk de algemene nadere regels voor de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, overeenkomstig artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet.
  - Omwille van transparantie bepaalt **§2** dat de goedgekeurde methodologie gepubliceerd dient te worden op de website van de netbeheerder.
  - Aangezien de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten volgens het Energiedecreet minstens zowel operationele aspecten bevat, met vermelding van de activatievolgorde in het Energiedecreet, als eerder planmatige aspecten, met vermelding van de netstudies in het Energiedecreet,

bepaalt §3 dat de netbeheerder deze aspecten opsplijst in twee afzonderlijke submethodologieën. Dit onderscheid ligt ook ten grondslag aan de invoering in het TRDE van afzonderlijke artikels voor enerzijds de netaansluitingsstudies (artikel 2.2.99) en anderzijds de operationele inzet (artikel 2.2.100).

- §4 bepaalt dat de netbeheerder de nodige afspraken dient te maken over de toepassing van deze methodologie met de netbeheerder van het net waaraan hij gekoppeld is (in de praktijk dus het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet).
- §5 bepaalt dat de Vlaamse Nutsregulator de netbeheerder op gemotiveerde wijze kan opdragen om een aanpassingstraject op te starten voor de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

- **Art. 2.2.99** Netaansluitingsstudies

- §1 legt de inhoud van het artikel duidelijk vast. De methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, waarvan de algemene regels opgenomen zijn in artikel 2.2.98 bevat dus minstens twee verschillende luiken: enerzijds een eerder operationeel luik, dat het voorwerp vormt van artikel 2.2.100, en anderzijds het planmatige aspect onder de vorm van de netaansluitingsstudies. Deze laatste maken het voorwerp uit van dit artikel.
- In §2 wordt bepaald dat de submethodologie een **transparant kader** voor het uitvoeren van aansluitingsstudies dient te bevatten. Het dient voor (kandidaat) netgebruikers duidelijk te zijn op welke manier een aanbod voor een flexibele aansluitingsovereenkomst tot stand komt en hoe de netbeheerder bepaalde contractuele parameters met betrekking tot flexibiliteit vast legt. De berekeningswijze houdt rekening met het potentieel van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit, permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibele aansluitingsovereenkomsten voor congestiebeheer.
- In §3 wordt verder verduidelijkt over welke elementen de submethodologie minstens een **beschrijving** dient te bevatten. Punt 1 bevat de werkwijze met zijn achterliggende inputgegevens en aannames, die gebruikt worden om congestierisico's in te schatten. Voor de achterliggende inputgegevens en aannames kan gewerkt worden met een verwijzing naar een publicatie ervan in het kader van een ander traject waar ze deel van uitmaken, bijvoorbeeld het traject investeringsplan. Punt 2 bevat de werkwijze voor de bepaling van de flexibiliteitsgegevens, die in het kader van een flexibele aansluitingsovereenkomst finaal leiden tot contractuele parameters, zoals het flexibel aansluitingsvermogen. Punt 3 bevat de berekeningswijze van de contractueel bindende parameters, gerelateerd aan de verwachte modulaties. Punt 4 vraagt om transparantie over de weigeringsgronden, die de netbeheerder gebruikt om toch géén flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden, en geeft aan dat dit op transparante, niet-discriminatoire en evenredige criteria dient te gebeuren. Punt 5 bevat de impact van beperkende netelementen die deel uitmaken van een ander net dan het elektriciteitsdistributienet zelf en waarover de elektriciteitsdistributienetbeheerder afspraken maakt met de beheerder van dat net. Punt 6 tenslotte bevat de gehanteerde werkwijze voor herberekening van de modaliteiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst in de periode tot aan de indienstname van de aansluiting, indien van toepassing.
- §4 geeft invulling van het (opnieuw) ingevoerde artikel 4.1.13 van het Energiedecreet, dat de opening biedt om een onderscheid te maken tussen de **categorieën** van **netgebruikers** (van het distributienet), categorieën van gebruikers aangesloten op het

Plaatselijk Vervoernet of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net met verschillende **installaties**. De Vlaamse Nutsregulator ziet twee mogelijke gronden om deze categorieën te onderscheiden via zijn technisch reglement. Ten eerste kan het gaan om categorieën waartussen technische verschillen bestaan. Ten tweede kunnen de categorieën steunen op beleidsmaatregelen of -richtsnoeren. De Vlaamse Nutsregulator delegeert de concrete uitwerking door naar de netbeheerder via diens methodologie voor netaansluitingsstudies, die ter goedkeuring wordt ingediend bij de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator neemt in §4 een aantal punten op die onder de twee hierboven vermelde gronden vallen, en waarmee de netbeheerder dient rekening te houden indien hij in zijn (sub)methodologie werkt met categorieën:

- Het **eerste punt** bevat het onderscheid tussen **productie, opslag en verbruik**, waarvoor vandaag reeds verschillende regels van toepassing zijn, en waarvoor het nieuwe artikel 4.1.17/9 §4 nog een bijkomende grond voorziet. Er is volgens de Vlaamse Nutsregulator een duidelijk technisch onderscheid tussen de productie-eenheden, energieopslagsystemen en verbruiksinstallaties. Daar waar de kern van bestaan voor productie-eenheden en energieopslagsystemen in het elektriciteitssysteem zelf ligt, geldt dit typisch niet voor verbruiksinstallaties. Die vinden hun bestaansreden buiten het elektriciteitssysteem, maar vormen op hun beurt wel zelf de bestaansreden van dat elektriciteitssysteem. Productie-eenheden en energieopslagsystemen zijn dan weer essentiële schakels opdat het elektriciteitssysteem kan functioneren. Elk van deze drie categorieën heeft dus zijn een specifieke rol in het elektriciteitssysteem, wat ook tot uiting komt in specifieke voorwaarden¹⁷.
- Het **tweede punt** verwijst naar de **kenmerkende profielen** van verschillende vormen van **hernieuwbare energieproductie**. Denk hierbij aan de fundamenteel en inherent verschillende profielen van zonne-energie en windenergie. Ook dit tweede punt heeft een duidelijk technische insteek.
- Het **derde punt** verwijst naar categorieën gebaseerd op de **toekomstverwachtingen** uit het goedgekeurde **investeringsplan**. De Vlaamse Nutsregulator neemt hierbij wel de voorwaarde op dat een categorie die hierop gebaseerd wordt een voldoende omvang moet hebben om het definiëren van een categorie binnen de netaansluitingsstudies te verantwoorden. Het definiëren van veel kleine categorieën zou volgens de Vlaamse Nutsregulator leiden tot versnippering van capaciteitstoewijzing en structurele onderbenutting van beschikbare capaciteit. Verder is het de bedoeling om in die toekomstverwachtingen ook meer recente evoluties en nieuwe inzichten (t.o.v. het vorige investeringsplan), met een positief effect op de beschikbare netcapaciteit voor andere categorieën, in rekening te brengen. Het zou immers niet zinvol zijn om bijvoorbeeld capaciteit vrij te houden voor een bepaalde categorie hoewel dit volgens de meer recente inzichten niet meer nodig zou zijn.
- Het **vierde punt**, van technische insteek, bestaat uit de mate van **keuzevrijheid** voor de aanvrager op vlak van de **locatie** gelinkt aan de aansluitingsaanvraag. In het kader van congestieproblematiek en bijvoorbeeld het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, wordt vaak gewezen op de *“locationele incentive”* voor (kandidaat) netgebruikers. Hierbij wil men

¹⁷ Bestaande voorbeelden hiervan zijn de onderscheiden Europese netcodes RfG en DCC, en specifieke bepalingen rond energieopslagsystemen in technische reglementen op verschillende beleidsniveaus.

(kandidaat) netgebruikers stimuleren om aan te sluiten op die plaatsen van het net waar nog voldoende capaciteit beschikbaar is. De Vlaamse Nutsregulator erkent het nut en belang hiervan. Tegelijk is de realiteit dat niet alle (kandidaat) netgebruikers dezelfde mate van keuzevrijheid hebben op het vlak van locatie, zoals bijvoorbeeld bestaande industriële sites. De bepaling in punt 4 biedt de opening om, op gemotiveerde en niet-discriminatoire wijze, rekening te houden met die realiteit.

- Het **vijfde punt** verwijst naar het toepasselijk **prioriteringskader**, in geval hier **regelgevend** in voorzien is. Op vandaag is er bijvoorbeeld nog geen decretaal prioriteringskader in voege op Vlaams niveau. Met deze algemeen opgestelde bepaling, anticipeert de Vlaamse Nutsregulator in zijn technisch reglement reeds op eventuele regelgevende initiatieven hieromtrent.

De netbeheerder kan op gemotiveerde wijze afwijken van deze categorieën en/of categorieën toevoegen, rekening houdend met de specificiteiten van zijn net.

Bij de toepassing van categorieën op het net in kwestie dient voldaan te zijn aan de algemene beginselen van legitimiteit, geschiktheid en proportionaliteit.

Het is voor de Vlaamse Nutsregulator belangrijk dat het uitwerken van een (sub)methodologie met categorieën gebeurt onder deze belangrijke principes. Deze principes vormen voor de Vlaamse Nutsregulator meteen ook een belangrijke toetsingsgrond bij zijn beslissing omtrent de netaansluitingsstudies binnen de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

- **Art. 2.2.100** Operationele inzet

- **§1** legt de **inhoud** van het artikel duidelijk vast. De methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, waarvan de algemene regels opgenomen zijn in artikel 2.2.98 bevat dus verder twee verschillende luiken: enerzijds het planmatige aspect onder de vorm van de netaansluitingsstudies, die het voorwerp uit maken van artikel 2.2.99, en anderzijds een eerder operationeel luik. Dit operationeel luik maakt het voorwerp uit van dit artikel.
- **§2** verwijst naar het Energiedecreet voor de minimale inhoudelijke vereisten (i.e., transparant, evenredig en objectief), en bakent de inhoud van het operationele luik van de submethodologie af, nl. een omstandige en gemotiveerde beschrijving van de **activatievolgorde**.
- In **§3** legt de Vlaamse Nutsregulator op dat de netbeheerder de **coherentie** dient te bewaren tussen het **afwegingskader**, de **netaansluitingsstudies** en de operationele **activatievolgorde**. Er is immers een sterke link en onderlinge impact tussen aannames en daaruit volgende beslissingen in de plannings- en operationele fase. De aannames over de potentiële beschikbaarheid van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit in de planningsfase is hierbij een bijzonder aandachtspunt. Een incorrecte inschatting van het potentieel van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit in het afwegingskader kan onterecht aanleiding geven tot een investeringsbeslissing, en het inroepen van flexibele aansluitingsovereenkomsten in afwachting van de realisatie van de netwerkversterking. Een incorrecte inschatting van het potentieel van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit in de netaansluitingsstudie kan vervolgens ook aanleiding geven tot onterecht ruime contractuele parameters voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, waardoor er te veel van de noodzakelijke flexibiliteit aan deze flexibele aansluitingsovereenkomsten toegeschreven wordt in plaats van aan andere remediërende maatregelen. Als flexibele aansluitingsovereenkomsten vervolgens ook nog geprioriteerd zouden worden ten opzichte van

(niet-)marktgebaseerde flexibiliteit in de activatievolgorde, dan kunnen hun te ruime contractuele parameters leiden tot het onterecht buiten spel zetten van (niet-)marktgebaseerde flexibiliteit als remediërende maatregel voor congestiebeheer. Dit alles is voor de Vlaamse Nutsregulator een zeer belangrijk aandachtspunt.

- In §4 legt de Vlaamse Nutsregulator op dat de netbeheerder in de activatievolgorde **alle verschillende remediërende maatregelen** en hun respectievelijke toepassingsgebied, zoals voorzien in de regelgeving, in rekening dient te brengen. Dit houdt ook in dat er rekening dient gehouden te worden met remediërende maatregelen die op vandaag nog niet geoperationaliseerd zijn, maar wel voorzien zijn in de regelgeving, zoals bijvoorbeeld marktgebaseerde flexibiliteit. Deze vereiste is ingeschreven om te vermijden dat bepaalde remediërende maatregelen structureel uitgesloten kunnen geraken, omdat zij op een later moment niet meer/moeilijk ingeschoven kunnen worden in een reeds geldende activatievolgorde waar zij initieel geen deel van uitmaakten. Deze vereiste is in lijn met artikel 4.1.17/10 §2 van het Energiedecreet dat stelt dat de netbeheerder bij de activatievolgorde rekening houdt met de beschikbaarheid van andere flexibele aansluitingsovereenkomsten en van andere remediërende maatregelen voor congestiebeheer. Daarnaast stelt de Vlaamse Nutsregulator ook als algemeen principe voorop dat de netbeheerder bij het vastleggen van de activatievolgorde rekening moet houden met **de impact op het overbelast netelement**, en met de economische efficiëntie van de modulatie vanuit maatschappelijk standpunt. Het achterliggende idee is dat de netbeheerder in eerste instantie steeds **maatschappelijke (kosten)efficiëntie** dient na te streven bij het inzetten van een remediërende maatregel voor congestiebeheer. De Vlaamse Nutsregulator benadrukt dat deze beoordeling vanuit maatschappelijk standpunt dient te gebeuren, en niet vanuit het standpunt van de netbeheerder. Een maatregel die kosteloos door de netbeheerder genomen kan worden impliceert immers niet zomaar dat er geen andere maatschappelijke kosten aan deze maatregel verbonden zijn.
- In §5 verduidelijkt de Vlaamse Nutsregulator tot slot dat de netbeheerder bij het vastleggen van de activatievolgorde zowel een **onderscheid** kan maken tussen **verschillende remediërende maatregelen**, alsook bijkomende regels kan opstellen met betrekking tot een bepaalde volgorde **binnen een specifieke remediërende maatregel** (bijvoorbeeld rekening houdend met verschillende categorieën van netgebruikers en/of installaties, conform §4, of rekening houdend met de efficiëntie van een specifieke modulatie, conform §5).

Via de overgangsbepaling in **Art. 8.1.9** bepaalt de Vlaamse Nutsregulator dat de netbeheerder een **eerste versie van de methodologie** ter goedkeuring dient voor te leggen aan de Vlaamse Nutsregulator ten laatste 10 maanden na de inwerkingtreding van het nieuwe TRDE. De Vlaamse Nutsregulator verwacht een uitwerking door de netbeheerders, en acht een maximale termijn van 10 maanden evenredig voor uitwerking, rekening houdend met de complexiteit van de materie, in het bijzonder de toepassing op het distributienet, en de noodzaak aan een voldoende kwalitatief stakeholdertraject.

2.3.2.5. Onderafdeling 3. Modelcontract

Artikel 4.1.17/11 van het Energiedecreet stelt: “De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit stellen een transparant, evenredig, objectief en niet-discriminerend modelcontract op voor de flexibele aansluitingsovereenkomsten” en “De

Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels voor de inhoud van dat modelcontract in de toepasselijke technische reglementen.” Deze nadere regels worden bepaald in een nieuwe onderafdeling 3 ‘Modelcontract’. Deze onderafdeling bevat 1 nieuw artikel:

- **Art. 2.2.101** Modelcontract

- In **§1** wordt de verplichting voor de netbeheerder hernomen om een modelcontract uit te werken voor flexibele aansluitingsovereenkomsten. Er wordt verwezen naar de **inhoudelijke vereisten** volgens het Energiedecreet, waarna deze inhoudelijke vereisten verder worden aangevuld door de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator legt daarbij op dat het modelcontract onder meer minstens de elementen van het modelaansluitingscontract dient te bevatten. Ook vraagt de Vlaamse Nutsregulator om een unieke identificatiecode voor ieder contract op te nemen. Daarnaast vraagt om het gedeelte vast aansluitingsvermogen dat reeds eerder werd toegekend in het kader van vroegere aansluitingsaanvragen waarvoor geen flexibele aansluitingsovereenkomst werd toegekend, op te nemen (gelinkt aan TRDE-artikel 2.2.96). Daarnaast vraagt de Vlaamse Nutsregulator om de versie van de gehanteerde methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten – waar de netaansluitingsstudie op basis waarvan de contractuele parameters bepaald worden, deel van uitmaakt – te vermelden. Ook de verwijzing naar het investeringsplan waarin de gelinkte investering(en) uitgewerkt worden, zoals vereist volgens artikel 2.2.94 van het TRDE, dient opgenomen te worden. De Vlaamse Nutsregulator vraagt daarnaast om technische specificaties en informatieverplichtingen op te nemen, de afspraken en verantwoordelijkheden omtrent de installatie en indienstname van het stroombeheersingssysteem (overeenkomstig Art. 2.2.95), alsook modaliteiten inzake aansturing, communicatie, metering en settlement. Ook controle- en penalisatiemechanismen, indien van toepassing, dienen deel uit te maken van het modelcontract, net als wederzijdse aansprakelijkheden. De Vlaamse Nutsregulator vraagt ook om modaliteiten inzake een periodieke rapportering aan de netgebruiker over de modulaties uit te werken, of om een verwijzing op te nemen naar de publicatie waarin deze modaliteiten zijn opgenomen. Ook modaliteiten voor een mogelijke herrekening van de gecontracteerde flexibiliteit (in termen van flexibel aansluitingsvermogen in injectie en/of afname, verwachte gemoduleerde volumes en/of looptijd) dienen opgenomen te worden, net als modaliteiten voor de aanpassing van de contractueel vastgelegde ingeschatte looptijd, overeenkomstig artikel 2.2.94 §4. Het staat de netbeheerder vrij om ook nog andere inhoudelijke elementen op te nemen in het modelcontract, waarbij deze elementen weliswaar transparant, evenredig, objectief en niet-discriminerend dienen te zijn, overeenkomstig artikel 4.1.17/11 van het Energiedecreet.
- **§2** legt op dat de netbeheerder het modelcontract transparant **ter beschikking** moet stellen op een publieke website.

Via de overgangsbepaling in **Art. 8.1.10** legt de Vlaamse Nutsregulator een verplichting op om ten laatste 10 maanden na de datum van inwerkingtreding van voorliggende wijziging van het technische reglement de **eerste versie** van het modelcontract ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Nutsregulator.

2.3.2.6. Onderafdeling 4. Rapportering

Er wordt een nieuwe onderafdeling 4 ‘Rapportering’ toegevoegd. We maken binnen deze onderafdeling een onderscheid tussen een eenmalige rapportering aan de netgebruiker volgend op zijn aansluitingsaanvraag, alsook een periodieke rapportering aan de regulator over de aangeboden

en geactiveerde flexibele aansluitingsovereenkomsten. Deze onderafdeling bevat in die zin 2 nieuwe artikels:

- **Art. 2.2.102** Rapportering netaansluitingsstudie aan elektriciteitsdistributienetgebruiker
  - o De rapportering over de netaansluitingsstudie aan de elektriciteitsdistributienetgebruiker maakt onderdeel uit van de aansluitingsprocedure. Omwille van de sterke link met flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt deze rapportering op deze specifieke plek in het TRDE opgenomen, met name, in een onderafdeling die focust op de rapportering gelinkt aan flexibele aansluitingsovereenkomsten.
  - o **§1** bepaalt dat de netbeheerder **volgens op een aansluitingsaanvraag** waarbij hij een flexibele aansluitingsovereenkomst zal moeten aanbieden of hij de aansluiting zal moeten weigeren (overeenkomstig artikels 2.2.29 en 2.2.36), een rapportering aan de aanvrager dient te bezorgen, op het moment dat hij naar de aanvrager communiceert over de netaansluitingsstudie waarop deze beslissing is gebaseerd.
  - o **§2** legt de minimaal **inhoudelijke vereisten** van deze rapportering vast. De Vlaamse Nutsregulator vraagt om minstens te rapporteren over het resultaat van de netaansluitingsstudie, de gehanteerde methodologie voor de netaansluitingsstudies, de motivering van de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst dan wel de motivering van de weigering. Specifiek voor het geval waarbij er een flexibele aansluitingsovereenkomst aangeboden wordt (eerder dan geweigerd) vraagt de Vlaamse Nutsregulator ook om te rapporteren over het congestiegebied waarbinnen de aansluiting zich bevindt, het (de) geïdentificeerde congestierisico('s), de relevante netinvestering(en) en bijhorende uitvoeringstermijn(en), voor zover deze reeds zijn geïdentificeerd, alsook de contractuele parameters (i.e., vaste/flexibele aansluitingsvermogen, verwachte gemoduleerde volumes en ingeschatte looptijd).
  - o In **§3** benadrukt de Vlaamse Nutsregulator tot slot dat de netbeheerder de **coherentie** dient te bewaken tussen de rapportering over de netaansluitingsstudie, en de concrete modaliteiten, zoals **contractueel vastgelegd**, van de aangeboden flexibele aansluitingsovereenkomst.
- **Art. 2.2.103** Periodieke rapportering aan de regulator
  - o Artikel 4.1.17/13 van het Energiedecreet stelt: “De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rapporteren ten minste elk jaar over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net aan de Vlaamse Nutsregulator.” Hetzelfde artikel stelt verder: “De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere voorwaarden voor die rapportering in de toepasselijke technische reglementen”. Deze nadere regels worden vastgelegd in voorliggend artikel 2.2.103.
  - o In **§1** wordt de verplichting voor de netbeheerder hernomen om (ten minste) jaarlijks te rapporteren over flexibele aansluitingsovereenkomsten, conform artikel 4.1.17/13 van het Energiedecreet, alsook over weigeringen. De Vlaamse Nutsregulator legt bijkomend 1 oktober op als uiterste deadline voor het indienen van de gevraagde rapportering, ter stroomlijning van het proces.
  - o In **§2** wordt er verwezen naar de **inhoudelijke vereisten** volgens het Energiedecreet, waarna deze inhoudelijke vereisten verder worden aangevuld door de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator lijst daarbij op welke informatie hij minstens wenst te ontvangen voor elke afgesloten flexibele aansluitingsovereenkomst. Zo wenst de Vlaamse Nutsregulator een duidelijke identificatie van ieder dossier via de unieke identificatiecode van het contract. Daarnaast vraagt de Vlaamse Nutsregulator voor ieder dossier een vermelding van het congestiegebied waarin het dossier zich bevindt. Ook vereist de Vlaamse Nutsregulator een

rapportering van de elementen vermeld in artikel 2.2.94 §7 van het TRDE. Daarnaast wenst de Vlaamse Nutsregulator ook een duidelijk zicht op de contractuele parameters, inclusief de eventuele wijzigingen eraan na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst op basis van artikel 2.2.94 (modaliteiten investeringsvoorwaarden) en de eventuele mogelijkheid tot herberekening modaliteiten flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator wenst eveneens een rapportering over de benutting van de flexibele aansluitingsovereenkomst, in termen van gemoduleerde volumes en gehanteerde vermogensbeperkingen, uitbetaalde vergoedingen en toegekende penaliteiten tot op het moment van rapportering. Tot slot vraagt de Vlaamse Nutsregulator ook een inzicht in alle flexibele aansluitingsovereenkomsten die sinds de vorige periodieke rapportering werden omgezet in een vaste aansluitingsovereenkomst en de reden van omzetting, om zo een eenduidig zicht te hebben op de omgezette en nog lopende flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Daarnaast wilt de Vlaamse Nutsregulator ook inzicht in de marktfragen voor marktgebaseerde flexibiliteit en/of permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten gelanceerd in de congestiegebieden, om na te kunnen gaan of de netbeheerder het potentieel van andere remediërende maatregelen voor congestiebeheer correct in rekening heeft gebracht.

2.3.2.7. Aanpassing in artikels 2.2.29 en 2.2.36 n.a.v. weigering

Artikel 4.1.17/15 van het Energiedecreet, dat nieuw werd geïntroduceerd in het Energiedecreet, krachtens het decreet flexibele aansluitingsovereenkomsten, bevat een aantal bepalingen rond weigering. Conform het tweede lid van dit artikel bepaalt de Vlaamse Nutsregulator voor die gemotiveerde weigeringsbeslissing nadere regels in de toepasselijke technische reglementen. Dit is de rechtsgrond voor de wijziging van deze twee artikelen.

De Vlaamse Nutsregulator merkt hierbij op dat flexibele aansluitingsovereenkomsten worden aangeboden bij beperkte netcapaciteit voor toegang tot het net ("flexibele toegang"). Omwille van het volledige overzicht, acht de Vlaamse Nutsregulator het daarom zinvol om eerst Energiedecreet artikel 4.1.18 rond weigering van de toegang tot het net in herinnering te brengen, dat in het Energiedecreet deel uitmaakt van *Afdeling VI. Toegang tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit*, en bepaalt (met eigen aanduidingen in vet):

Artikel 4.1.18.

§1. Afnemers, producenten en exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten hebben recht op toegang tot een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor de afname en injectie van elektriciteit of aardgas.

De technische reglementen bepalen wie door de toegangsgerechtigden, vermeld in het eerste lid, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden en bepalen de toegangsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De Vlaamse Nutsregulator kan in de toepasselijke technische reglementen bij het bepalen wie door de toegangsgerechtigden als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid worden en het bepalen van de toepassingsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het net, rekening houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Op elk toegangspunt kan zowel voor de afname als voor de injectie telkens slechts één toegangshouder worden aangeduid.

Iedere netbeheerder maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend, waartegen de toegangshouder toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan verkrijgen.

§2. Een netbeheerder kan de toegang tot zijn net weigeren of de toegang tot zijn net beëindigen, als de kandidaat-toegangshouder niet voldoet of de toegangshouder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de toegang tot zijn net als vermeld in paragraaf 1, tweede lid.

Een netbeheerder kan bovendien, als zijn net niet over voldoende capaciteit beschikt, de toegang tot zijn net weigeren op een individueel toegangspunt of op welbepaald aantal toegangspunten op zijn net met inachtneming van de criteria, waaronder de mogelijkheden om flexibiliteit toe te passen, en de procedure, zoals bepaald in het van toepassing zijnde technisch reglement.

Bij een weigering of beëindiging van de toegang tot zijn net stuurt de netbeheerder aan de kandidaat-toegangshouder of aan de toegangshouder een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

Als een netbeheerder de toegang van een toegangshouder tot zijn net wil beëindigen, is hij verplicht om voorafgaandelijk een bemiddeling op te starten bij de Vlaamse Nutsregulator. Een netbeheerder kan, na het doorlopen van deze bemiddeling, de toegang van een toegangshouder tot zijn net alleen beëindigen na voorafgaande toestemming door de Vlaamse Nutsregulator.

§3. Een netbeheerder kan de toegang opschorten op een individueel toegangspunt op zijn net of op een welbepaald aantal toegangspunten op zijn net, in één of meer van de onderstaande situaties:

- 1° bij overmacht of een noodsituatie, zoals omschreven in het van toepassing zijnde technisch reglement;
- 2° bij overschrijding van het aansluitingsvermogen of de aansluitingscapaciteit op een aanzienlijke wijze;
- 3° ingeval de netbeheerder oordeelt dat er een ernstig risico bestaat voor de veiligheid van personen of materieel;
- 4° ingeval de netbeheerder oordeelt dat de veilige en betrouwbare werking van zijn net in het gedrang komt.

De netbeheerder zorgt ervoor dat de opschorting van de toegang, in de situaties, vermeld in het eerste lid, niet langer aanhoudt dan nodig. Als geen remediëring mogelijk is, dan kan de netbeheerder het betrokken toegangspunt of de betrokken toegangspunten buiten dienst stellen.

Bij een opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten op zijn net als vermeld in het eerste lid, of bij de buitendienststelling van een of meerdere toegangspunten op zijn net als vermeld in het tweede lid, stuurt de netbeheerder aan de toegangshouder en de betrokken toegangsgerechtigden een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

§4. Tegen een weigering of beëindiging van de toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit als vermeld in paragraaf 2, kan, overeenkomstig artikel 4.1.35, zonder voorafgaande bemiddeling een **geschillenbeslechtingsprocedure gevoerd worden bij de Vlaamse Nutsregulator**. Als de Vlaamse Nutsregulator, bij de behandeling van het beroep, van oordeel is dat de weigering of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de netbeheerder de betrokkene alsnog of opnieuw toegang tot zijn net.

Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing bij de opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten op het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, en bij de buitendienststelling van een of meerdere toegangspunten op deze netten als vermeld in paragraaf 3.

Het nieuwe artikel 4.1.17/15 van het Energiedecreet ressorteert onder *Onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten* binnen de *Afdeling V/1 Flexibiliteit en aggregatie*¹⁸ en bepaalt (met eigen aanduidingen in vet):

Artikel 4.1.17/15. (01/02/2026 - ...)

Wanneer uit de netstudies naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag of aanvraag voor de verhoging van de capaciteit van een bestaande aansluiting zou blijken dat de aanvraag zich bevindt binnen een congestiegebied en de elektriciteitsdistributienetbeheerder of beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit daarbij voornemens is om de aansluitingsaanvraag te weigeren, bieden de elektriciteitsdistributienetbeheerders of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een flexibele aansluitingsovereenkomst aan de netgebruiker, de gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of aanvrager van een aansluiting op het net aan.

Een flexibele aansluitingsovereenkomst moet door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet aangeboden worden als die netbeheerders afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria, aantonen dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt voor die gemotiveerde weigeringsbeslissing nadere regels in de toepasselijke technische reglementen.

In geval van een weigering van de aansluitingsaanvraag delen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit hun gemotiveerde weigeringsbeslissing, vermeld in het eerste lid, onmiddellijk en integraal mee aan de netgebruiker, de gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of de aanvrager van de aansluiting op het net, met daarbij een uitdrukkelijke verwijzing naar de Vlaamse Nutsregulator als beroepsinstantie bij een geweigerde aansluiting. De netgebruiker, de gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of de aanvrager van de aansluiting op het net, dienen een beroep in bij de Vlaamse Nutsregulator binnen twee maanden na de kennisgeving van de weigering. Daarna beslist de Vlaamse Nutsregulator binnen een redelijke termijn over de gegrondheid van het beroep.

In principe moeten flexibele aansluitingsovereenkomsten ervoor zorgen dat er minder aansluitingsaanvragen geweigerd dienen te worden in afwachting van een netinvestering. Echter, in die uitzonderlijke gevallen waar een netbeheerder afdoende kan aantonen dat een aansluiting van een productie-installatie, een energieopslagsysteem of een verbruiksinstallaties op een specifieke plaats binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is, dan biedt het Energiedecreet dus de opening voor de netbeheerder om te beslissen om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden en bijgevolg de aansluiting te weigeren. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt, volgens Energiedecreet artikel 4.1.17/15, tweede lid, in het technisch reglement nadere regels rond deze gemotiveerde weigeringsbeslissing. Dit valt volgens de Vlaamse Nutsregulator uiteen in twee luiken: enerzijds de criteria gehanteerd door de netbeheerder om tot de weigeringsbeslissing te komen, en anderzijds de inhoud van de gemotiveerde weigeringsbeslissing die wordt gecommuniceerd naar de aanvrager van een aansluitingsaanvraag:

- Wat betreft het eerste aspect, de criteria gehanteerd door de netbeheerder om tot de weigeringsbeslissing te komen, zou het bijvoorbeeld gaan om een maximaal toegelaten beperkingsniveau voor een flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator kiest er echter voor om de concretere uitwerking van de criteria te delegeren naar de

---

¹⁸ En dit in HOOFDSTUK I. Het beheer van de distributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse Gewest, dat op zijn beurt ondergebracht is binnen TITEL IV. DE ORGANISATIE VAN DE ELEKTRICITEITS- EN AARDGASMARKT IN HET VLAAMSE GEWEST.

netbeheerder, als onderdeel van de door de netbeheerder uit te werken methodologie voor het toepassen van flexibele aansluitingsovereenkomsten, overeenkomstig artikel 2.2.99. De Vlaamse Nutsregulator legt wel op dat de criteria transparant, niet-discriminatoir en evenredig dienen te zijn (zie ook bespreking artikel 2.2.99 hogerop).

- Wat betreft het tweede aspect, de inhoud van de gemotiveerde weigeringsbeslissing die wordt gecommuniceerd naar de aanvrager van een aansluitingsaanvraag, acht de Vlaamse Nutsregulator het wel aangewezen om nu reeds een aantal concretere regels op te leggen in het technisch reglement zelf. Dit gebeurt aan de hand van een verwijzing naar het artikel over de rapportage in kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

De vorige aansluitingsprocedure in de vorige versie van het TRDE bevatte bepalingen rond weigering in geval van een eenvoudige aansluiting (artikel 2.2.13), een tijdelijke aansluiting (artikel 2.2.19), een oriënterende studie (artikel 2.2.29), en een detailstudie die leidt tot een 'offerte of weigering' (artikel 2.2.36).

De Vlaamse Nutsregulator voert geen aanpassingen door aan de bestaande artikelen voor eenvoudige aansluiting (artikel 2.2.13) en tijdelijke aansluiting (artikel 2.2.13).

Naar aanleiding van de nieuwe bepalingen in het Energiedecreet voert de Vlaamse Nutsregulator wel aanpassingen door aan de artikelen voor een oriënterende studie en detailstudie:

- **Art. 2.2.29** Resultaat oriënterende studie
  - o Omwille van de duidelijkheid en het overzicht krijgt het artikel de benaming 'resultaat oriënterende studie mee'.
  - o In **§1** wordt in het eerste lid redactioneel verduidelijkt dat de bezorging aan de aanvrager dient te gebeuren.
  - o De optie van een 'schriftelijk gemotiveerde weigering' wordt aangevuld met een verwijzing naar de methodologie van de netaansluitingsstudie, die als basis dient, en naar de rapportering van het resultaat van de netaansluitingsstudie.
  - o Verder wordt een bijkomende optie toegevoegd tussen de optie 'voorontwerp van aansluiting' en de optie 'schriftelijk gemotiveerde weigering', namelijk die van een 'voorontwerp van aansluiting onderworpen aan de modaliteiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst'. Ook hier wordt verwezen naar de artikels over de methodologie en de rapportage gelinkt aan de netaansluitingsstudies.
- **Art. 2.2.36** Offerte of weigering
  - o In **§1** wordt de optie van een 'schriftelijk gemotiveerde weigering' aangevuld met een verwijzing naar de methodologie van de netaansluitingsstudie, die als basis dient, en naar de rapportering van het resultaat van de netaansluitingsstudie.
  - o In **§2** wordt de tweede bullet ter verduidelijking aangevuld met een expliciete verwijzing naar de TRDE-onderafdeling 'Aansluitingscontract- en reglement', om geen verwarring te creëren met het modelcontract gelinkt aan een flexibele aansluitingsovereenkomst. Het eventuele voorstel van dergelijke flexibele aansluitingsovereenkomst wordt toegevoegd als derde bullet. Ook hier wordt verwezen naar de artikels over de methodologie en de rapportage gelinkt aan de netaansluitingsstudies.

2.3.2.8. Aanpassing in artikel 2.1.11 investeringsplan

In navolging van de bepalingen over flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt volgende aanpassing doorgevoerd in TITEL II Netcode, Hoofdstuk I. Beheer en uitbating van de elektriciteitsdistributienetten, Afdeling 2. Investeringsplan:

- **Art. 2.1.11:**
  - o De vereisten voor het investeringsplan worden in §3 aangevuld met een verwijzing naar de nieuwe bepalingen in 2.2.94 §7 en 2.3.34 §2 van het TRDE.

2.4. Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten

2.4.1. Context

Het decreet voor de invoering van flexibele aansluitingsovereenkomsten bevat naast het kader voor standaard (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomsten eveneens een kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/16). Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat deze, in tegenstelling tot een standaard flexibele aansluitingsovereenkomst, niet bedoeld is als tijdelijke overbruggingsmaatregel tot aan de realisatie van een investering, maar als **alternatief voor een investering**. De Vlaamse Nutsregulator benadrukt hierbij nogmaals het groot onderscheid met “gewone”, tijdelijke, flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Conform artikel 4.1.17/16, §1, eerste lid Energiedecreet kan de Vlaamse Nutsregulator voorzien in de mogelijkheid tot het afsluiten van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst in netgebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing is.

De Vlaamse Nutsregulator acht inderdaad **situaties** denkbaar waarin een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst mogelijks een **zinnvolle oplossing** is. Zo kan het bijvoorbeeld gaan om een netgebied waar een nieuwe klantvraag een investeringsnood met zich mee zou brengen omwille van een zeer beperkt aantal momenten (typisch in bepaalde N-1 situaties), en waar het aanbod aan marktgebaseerde flexibiliteit onvoldoende is of niet geschikt is voor het beoogde investeringsuitstel of – afstel. Ook kunnen permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten ingezet worden om bijkomende capaciteit vrij te maken in een netgebied zonder prangend congestierisico, om toekomstige aansluitingsaanvragen, die mogelijk niet flexibel zijn, nog te kunnen onthalen binnen aanvaardbare termijnen.

De Vlaamse Nutsregulator ziet de inzet van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten dan in een **multilaterale opzet**, waarbij alle netgebruikers in het netgebied kunnen aanbieden of intekenen op de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator ziet dit ook gereflecteerd in het Energiedecreet, door de opname van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in het afwegingskader ‘netinvestering vs. flexibiliteit’. Slechts in heel uitzonderlijke situaties, als allerlaatste middel ter alternatief voor een weigering, ziet de Vlaamse Nutsregulator een plaats voor een bilateraal aangeboden permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

Het kader dat de Vlaamse Nutsregulator toevoegt in het technisch reglement gaat dus in hoofdzaak uit van een multilaterale opzet, bedoeld voor alle netgebruikers in het netgebied. Het is dus niet per definitie gelinkt aan een specifieke aansluitingsaanvraag van een (kandidaat) netgebruiker. Daarom integreert de Vlaamse Nutsregulator het kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in Hoofdstuk III ‘*Toegang tot het elektriciteitsdistributienet*’ van de Netcode, waarin vandaag al de bepalingen rond marktgebaseerde flexibiliteit zijn opgenomen. Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten vormen in het Energiedecreet samen met producten van marktgebaseerde flexibiliteit een potentieel belangrijk element in het **afwegingskader ‘netinvestering vs. flexibiliteit’**, dat reeds werd besproken in paragraaf 2.2 van dit consultatiedocument.

Zoals aangegeven ziet de Vlaamse Nutsregulator permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, onder de juiste toepassingsvoorwaarden en modaliteiten, als een zinvol puzzelstuk binnen congestiebeheer en netontwikkeling.

Een reden waarom de Vlaamse Nutsregulator multilaterale permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten als een noodzakelijk puzzelstuk ziet, is om ervoor te zorgen dat men bij bepaalde aansluitingsaanvragen niet in een soort patstelling terecht komt. Immers, als een netbeheerder geen duidelijkheid kan ontwikkelen over de vereiste link tussen een gewone, tijdelijke flexibele aansluitingsovereenkomst en een geplande netinvestering, zoals voorzien in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/9 §3 van het Energiedecreet en artikel 2.2.94 van het technisch reglement), dan dient de netbeheerder alternatieve oplossingen te zoeken als alternatief voor een netinvestering die hij uiteindelijk toch (nog) niet plant. Dergelijke flexibiliteitsoplossingen dienen open te staan voor alle, ook bestaande netgebruikers, om zo het totale potentieel aan flexibiliteit te kunnen benutten. In dergelijke situaties vindt de Vlaamse Nutsregulator het immers niet logisch en niet evenredig dat de “laatst aangeslotene” alle onzekerheid m.b.t. de bijhorende modulaties moet dragen, des te meer omdat er geen netinvestering in het vooruitzicht wordt gesteld, en er dus ook voor deze “laatst aangeslotene” geen sprake is van het vroeger kunnen aansluiten in afwachting van een netversterking door eigen flexibiliteit aan te bieden. Aanvullend op marktgebaseerde flexibiliteit, die een eerder “korte termijnperspectief” kennen (althans in vergelijking met de doorlooptijd van een netinvestering), kunnen permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten dan een bijkomende tool vormen om in de nodige flexibiliteit te voorzien bij gebrek aan concreet zicht op een geplande netinvestering.

De Vlaamse Nutsregulator stelt in de bepalingen de belangrijke basisprincipes voorop, maar behoudt tegelijk de nodige opening en flexibiliteit voor de netbeheerder om in samenspraak met marktpartijen zinvolle producten uit te werken, die dan na verdere uitwerking onder de goedkeuringsbevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator vallen.

2.4.2. Artikelsgewijze bespreking van de wijzigingen

2.4.2.1. Introductie nieuwe afdeling

Er wordt in de Titel II Netcode onder Hoofdstuk III ‘Toegang tot het elektriciteitsdistributienet’ een nieuwe afdeling 12 ‘Permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten’ toegevoegd. Het gaat bij dit kader *in se* om een beperking in toegang tot het net. Daarom integreert de Vlaamse Nutsregulator het kader in Hoofdstuk III van de netcode. De nieuwe afdeling bevat op zijn beurt 4 onderafdelingen:

- Onderafdeling 1 Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden
- Onderafdeling 2 Methodologie voor toepassing
- Onderafdeling 3 Modelcontract
- Onderafdeling 4 Rapportering

2.4.2.2. Onderafdeling 1. Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden

Artikel 4.1.17/16, §1, eerste lid van het Energiedecreet bepaalt:

In netgebieden op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meest efficiënte oplossing

is, kunnen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst aanbieden. Die permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten zijn ook mogelijk voor elektriciteitsopslagfaciliteiten. De Vlaamse Nutsregulator legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen.

Vooreerst kan de Vlaamse Nutsregulator dus voorzien in de **mogelijkheid** tot het afsluiten van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst in netgebieden waar hij van mening is dat de netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing is. Zoals hoger, onder “context”, besproken, lijkt het ons aangewezen om in deze mogelijkheid te voorzien.

In dat geval komt het de Vlaamse Nutsregulator toe om de **voorwaarden** en **procedures** voor de toepassing van deze permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast te stellen in de toepasselijke technische reglementen. Deze voorwaarden en procedures worden vastgelegd in een nieuwe onderafdeling 1 ‘Algemene bepalingen en toepassingsvoorwaarden’ toegevoegd. Deze onderafdeling bevat 2 nieuwe artikels:

- **Art. 2.3.32** Voorwaarden en procedures voor aanbieden van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst
  - o **§1** beschrijft de **inhoud** van het artikel, namelijk het vastleggen van de voorwaarden en procedures voor het aanbieden van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, voor netgebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meest efficiënte oplossing is. Hierbij wordt verwezen naar het relevante artikel van het Energiedecreet, waarin deze bepaling is opgenomen.
  - o In **§2 koppelt** de Vlaamse Nutsregulator deze inschatting van niet-efficiëntie aan het **afwegingskader** ‘netinvestering vs. flexibiliteit’, beschreven in artikel 2.1.19. De Vlaamse Nutsregulator vindt deze link logisch, en ook noodzakelijk om tot een consistent geheel te komen. De paragraaf verduidelijkt nog dat de Vlaamse Nutsregulator deze beslissing niet op dossierbasis neemt, maar via het regulatorisch goedkeuringstraject van het afwegingskader. De Vlaamse Nutsregulator acht het noch zinvol noch haalbaar om een case-per-case benadering te hanteren voor het algemene kader van multilaterale permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator kiest ervoor om een algemeen kader uit te werken, de netbeheerders toe te laten om producten uit te werken in overleg met marktpartijen en deze vervolgens na consultatie ter goedkeuring te laten indienen bij de Vlaamse Nutsregulator.
  - o **§3** biedt de opening om aan de hand van multilaterale permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten **proactief netcapaciteit vrij te maken** om toekomstige aansluitingsaanvragen te kunnen onthalen, mits het afwegingskader hierin voorziet.
  - o **§4 verankert** duidelijk de **multilaterale opzet** van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, waarbij alle netgebruikers in een netgebied op vrijwillige basis kunnen aanbieden of intekenen.
  - o **§5** bepaalt dat de netbeheerder hiertoe **gestandaardiseerde**, transparante, niet-discriminatoire en evenredige **productspecificaties** kan uitwerken. Het “kunnen uitwerken” betekent dus geen verplichting. De Vlaamse Nutsregulator laat het aan de netbeheerder om de nodige producten uit te werken om zijn net te beheren, rekening houdend met het afwegingskader, en neemt een aantal toetsingscriteria op. De

netbeheerder beschrijft in de specificaties eveneens de beoogde impact op de capaciteitsbenutting van zijn net.

- **§6** bepaalt dat de netbeheerder binnen het modelcontract **meerdere** gestandaardiseerde **types** van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten kan uitwerken. Dit laat de netbeheerder toe om op de best mogelijke manier (bv. modulatie, profiel, realtime vs. vooraf) in te spelen op de noden van zijn net, die bovendien mogelijk kunnen variëren naargelang de locatie in het net.
- **§7** bepaalt de procedurele vereisten voor het uitwerken, met een stakeholderstraject, publieke consultatie en goedkeuringstraject bij de Vlaamse Nutsregulator.
- **§8** legt een publicatieplicht van de goedgekeurde specificaties op.
- **§9** tenslotte bevat de voorwaarden voor de zeer uitzonderlijke toepassing van een bilaterale permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator koppelt dit aan de aansluitingsprocedure en legt een rapportering op dossierbasis op, teneinde dit uitzonderlijk karakter te kunnen monitoren.

- **Art. 2.3.33:** Berekeningswijze en toepassingsvoorwaarden compensatie

- Artikel 4.1.17/16, §2, van het Energiedecreet bepaalt: “§2. *De netgebruikers en gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met wie een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten, ontvangen een transparante compensatie.*”

De netbeheerder van het netelement waarvoor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst een alternatief vormt voor een netinvestering, compenseert de beperking in toegang ten gevolge van de toepassing van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor die compensatie, vermeld in het eerste lid.”

Deze berekeningswijze en toepassingsvoorwaarden worden bepaald in een nieuw artikel 2.3.33.

- **§1** bepaalt dat de berekeningswijze van de transparante compensatie, waarvan sprake in artikel 4.1.17/16 §2 van het Energiedecreet, gebaseerd is op een marktgebaseerde vergoeding bepaald door middel van een **biedingsproces** georganiseerd door de netbeheerder, **of** een **ander** door hem voorgesteld **vergoedingsmechanisme**. In het laatste geval kan het bijvoorbeeld gaan om een activatievergoeding, m.a.w. energiegebaseerd, een reservatievergoeding, m.a.w. capaciteitsgebaseerd, of een combinatie van beide. Zowel een biedingsproces als een alternatief vergoedingsmechanisme kunnen zinvolle toepassing kennen, en de Vlaamse Nutsregulator wil bij voorbaat geen deuren sluiten voor zinvolle uitwerkingen door de netbeheerder. De modaliteiten dienen in elk geval transparant vastgelegd worden in de specificaties van het type permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator beoordeelt het **compensatiekader beoordeelt samen met de specificaties** van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. De specificaties en het compensatiemechanisme moeten logischerwijs op elkaar afgestemd zijn en kunnen dan ook niet los van elkaar beoordeeld worden.

- **§2** bepaalt dat het compensatiekader dient **rekening** te houden **met** de geldende **nettarieven**. Het is voor de Vlaamse Nutsregulator belangrijk dat het volledige compensatiekader een consistent geheel vormt.
- **§3** bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder de nodige **afspraken** dient te maken met de netbeheerder aan wiens net hij gekoppeld is, en dat deze afspraken geïntegreerd worden in de samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken **netbeheerders**.

2.4.2.3. Onderafdeling 2. Methodologie voor toepassing

Artikel 4.1.17/16, §1, tweede lid van het Energiedecreet bepaalt:

“Als een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is toegekend, evalueren de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit tussentijds of een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst de meeste efficiënte oplossing is. De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen voor deze evaluatie in de toepasselijke technische reglementen.”

Deze nadere regels worden opgenomen in een nieuwe onderafdeling 2 ‘Methodologie voor toepassing’ toegevoegd. Deze onderafdeling bevat 1 nieuw artikel:

- **Art. 2.3.34** Periodieke evaluatie
  - **§1** beschrijft de **inhoud** van het artikel, namelijk de nadere regels voor de tussentijdse evaluatie van het gebruik van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals voorzien in het Energiedecreet.
  - **§2** bepaalt hiertoe dat de netbeheerder deze tussentijdse herevaluatie integreert in de voorbereidende analyse naar aanleiding van het tweejaarlijkse **investeringsplan**, en dat de inzichten worden gerapporteerd in het investeringsplan.

2.4.2.4. Onderafdeling 3. Modelcontract

Er wordt een nieuwe onderafdeling 3 ‘Modelcontract’ toegevoegd. Deze onderafdeling bevat 1 nieuw artikel:

- **Art. 2.3.35** Modelcontract
  - Artikel 4.1.17/16, §1, eerste lid van het Energiedecreet bepaalt: *“De Vlaamse Nutsregulator legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen”*.
  - In **§1** wordt de verplichting opgenomen om een transparant, evenredig, objectief en niet-discriminerend modelcontract uit te werken voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten.
  - De Vlaamse Nutsregulator legt daarbij op dat het modelcontract onder meer minstens de elementen van het modelaansluitingscontract dient te bevatten. Ook vraagt de Vlaamse Nutsregulator om een unieke identificatiecode voor ieder contract op te nemen. Daarnaast vraagt de Vlaamse Nutsregulator om technische specificaties en

informatieverplichtingen op te nemen, alsook modaliteiten inzake aansturing, communicatie, metering en settlement. Daarnaast dienen ook controle- en penalisatiemechanismen, indien van toepassing, deel uit te maken van het modelcontract, net als wederzijdse aansprakelijkheden. De Vlaamse Nutsregulator vraagt ook om modaliteiten inzake een periodieke rapportering aan de netgebruiker over de modulaties uit te werken. Tot slot vraagt de Vlaamse Nutsregulator ook om de modaliteiten inzake wijziging of beëindiging, naar aanleiding van de herevaluatie zoals bedoeld in Art. 2.3.34 van het TRDE, waardoor een nieuwe/gewijzigde permanente flexibele aansluitingsovereenkomst of een vast aansluitingsovereenkomst tot stand kan komen, op te nemen. Een gebrek aan transparantie hieromtrent zou onzekerheid creëren voor marktpartijen, wat het kader voor permanente aansluitingsovereenkomst zou kunnen ondermijnen. Het staat de netbeheerder vrij om ook nog andere inhoudelijke elementen op te nemen in het modelcontract, waarbij deze elementen weliswaar transparant, evenredig, objectief en niet-discriminerend dienen te zijn.

- **§2** bepaalt de **procedurele vereisten** voor de uitwerking van het modelcontract, met name het feit dat de netbeheerder een gedocumenteerd stakeholdersoverleg moet houden, gevolgd door een consultatie van belanghebbenden, waarna de netbeheerder het modelcontract ter goedkeuring moet voorleggen aan de Vlaamse Nutsregulator.
- **§3** legt tot slot op dat de netbeheerder het modelcontract transparant **ter beschikking** moet stellen op een publieke website.
- In tegenstelling tot het analoge artikel voor (tijdelijke) flexibele aansluitingsovereenkomsten, wordt er in het artikel voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten geen deadline opgelegd voor de uitwerking van een modelcontract. Het is immers aan de netbeheerder om zelf te beslissen of hij al dan niet nood heeft aan permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten als bijkomende remediërende maatregel, en in die zin hiervoor een modelcontract uitwerkt.

2.4.2.5. Onderafdeling 4. Rapportering

Artikel 4.1.17/13 van het Energiedecreet bepaalt:

“De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rapporteren ten minste elk jaar over de toepassing van ... permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net aan de Vlaamse Nutsregulator.

Die rapportering bevat ten minste een overzicht van elk aansluitingsdossier waarbij ... een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit werd aangeboden, ... de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten die werden aanvaard, ... de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten die werden omgezet in een vaste aansluiting, ..., en elk voorstel van ...een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst waarop niet werd ingegaan door de netgebruiker of de gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere voorwaarden voor die rapportering in de toepasselijke technische reglementen. De Vlaamse Nutsregulator kan op elk moment bijkomende informatie opvragen bij de netbeheerders, waarbij de netbeheerders die bijkomende informatie verstrekken binnen een redelijke termijn.”

Deze nadere voorwaarden voor deze rapportering worden vastgelegd in een nieuwe onderafdeling 4 'Rapportering'. Deze onderafdeling bevat 1 nieuw artikel:

- **Art. 2.3.36** Periodieke rapportering aan de regulator
  - In **§1** wordt de verplichting voor de netbeheerder hernomen om (ten minste) jaarlijks te rapporteren over flexibele aansluitingsovereenkomsten, conform artikel 4.1.17/13 van het Energiedecreet. De Vlaamse Nutsregulator legt bijkomend 1 oktober op als uiterste deadline voor het indienen van de gevraagde rapportering, ter stroomlijning van het **proces**.
  - In **§2** wordt er verwezen naar de **inhoudelijke vereisten** volgens het Energiedecreet, waarna deze inhoudelijke vereisten verder worden aangevuld door de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator lijst daarbij op welke informatie hij minstens wenst te ontvangen voor elke afgesloten permanente aansluitingsovereenkomst. Zo wenst de Vlaamse Nutsregulator een duidelijke identificatie via de unieke identificatiecode van het contract. Daarnaast vraagt de Vlaamse Nutsregulator een situering/context voor ieder dossier in termen van het netgebied waarin het dossier zich bevindt, alsook de geïdentificeerde congestierisico's en beperkende netelementen, indien van toepassing. Merk op dat permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten, in tegenstelling tot standaard flexibele aansluitingsovereenkomsten, niet noodzakelijkerwijze aan een congestiegebied gekoppeld moeten zijn, maar ook ingezet kunnen worden om bijkomende capaciteit vrij te maken zonder dat er daarbij reeds sprake moet zijn van een prangend congestierisico. Daarnaast wenst de Vlaamse Nutsregulator ook een duidelijk zicht op de contractuele parameters. De Vlaamse Nutsregulator wenst eveneens een rapportering over de benutting van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst, in termen van gemoduleerde volumes, uitbetaalde vergoedingen en toegekende penaliteiten tot op het moment van rapportering. Tot slot vraagt de Vlaamse Nutsregulator ook een inzicht in alle permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten die sinds de vorige periodieke rapportering werden omgezet in een vaste aansluitingsovereenkomst en de reden van omzetting, om zo een eenduidig zicht te hebben op de omgezette en nog lopende permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten.

2.5. Samenwerking netbeheerders

In titel VI – Samenwerkingscode worden drie aanpassingen aangebracht.

1. Aanpassing van de inleidende tekst

Artikel 4.1.6, §1 van het Energiedecreet stelt: “§ 1. Het beheer van een distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit omvat de volgende taken: ... 19° het overleggen en samenwerken van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met elkaar en met de transmissienetbeheerder waar dat van toepassing is over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer.”.

Dit toont aan dat de reikwijdte van de samenwerkingscode ruimer is dan de koppeling tussen het Plaatselijk Vervoernet, enerzijds en het transmissienet en de elektriciteitsdistributienetten, anderzijds.

De inleidende tekst onder de samenwerkingscode wordt dan ook in die zin geherformuleerd :

We vervangen “de koppeling tussen het transmissienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit enerzijds, en de elektriciteitsdistributienetten anderzijds, en tussen de elektriciteitsdistributienetten onderling” door “de samenwerking tussen de transmissienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit enerzijds, en de elektriciteitsdistributienetbeheerder anderzijds, en tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerders onderling.”.

2. Aanpassing van artikel 6.1.3 - Overleg

Gelet op de nieuwe bepaling geïntroduceerd in artikel 4.1.6, §1, 19° van het Energiedecreet, die stelt dat een van de taken voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet en het Plaatselijk Vervoernet bestaat uit “*het overleggen en samenwerken van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit met elkaar en met de transmissienetbeheerder waar dat van toepassing is over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer*”, wordt dit punt toegevoegd aan de relevante artikelen m.b.t. overleg/samenwerking tussen de netbeheerders.

Art. 6.1.3 Overleg wordt als volgt gewijzigd:

We voegen onder de onderwerpen waarvoor overleg vereist is tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de netbeheerder aan wiens net hij gekoppeld is enkele nieuwe punten toe:

- i. “*het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer, overeenkomstig artikel 4.1.6 §1 19° van het Energiedecreet*”, gelet op de gevolgen hiervan voor de betrokken netbeheerders;
- ii. “*de afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere netbeheerder van het gekoppelde net,*

alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met Art. 2.2.94”;

3. Aanpassing van artikel 6.1.6. Samenwerkingsovereenkomst.

Daarnaast is er, in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten die vereist zijn omwille van beperkingen op een gekoppeld net, bijkomende samenwerking vereist tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de netbeheerder van dat gekoppeld net voor:

1° het maken van afspraken met betrekking tot het afsluiten en activeren van dergelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten,

2° het maken van afspraken met betrekking tot geplande netinvesteringen gekoppeld aan dergelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten, en

3° het uitwerken van een kader voor de herberekening van de modaliteiten van dergelijke flexibele aansluitingsovereenkomsten.

We wijzigen daarom **Art. 6.1.6** Samenwerkingsovereenkomst als volgt:

We voegen aan de **vereiste inhoud** van de samenwerkingsovereenkomst tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerder enerzijds en de beheerder van het net waaraan het elektriciteitsdistributienet gekoppeld is anderzijds, enkele bijkomende elementen toe, met name:

- i. *“de afspraken over het verzamelen, berekenen, verwerken en uitwisselen van alle nodige gegevens en het vereffenen van de compensaties die nodig zijn in het kader van congestiebeheer, overeenkomstig artikel 4.1.6 §1 19° van het Energiedecreet”;*
- ii. *“de afspraken met betrekking tot flexibele aansluitingsovereenkomsten die door de ene netbeheerder dient te worden aangeboden omwille van beperkende netelementen op het net van de andere netbeheerder van het gekoppelde net, alsook met betrekking tot de eraan gekoppelde geplande investeringen, rekening houdend met Art. 2.2.94”;*

Merk op dat er daarnaast in de nieuwe bepalingen inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten in het technisch reglement ook een aantal verwijzingen naar het vereiste overleg en de vereiste afspraken tussen de netbeheerders zijn opgenomen, met een doorverwijzing naar artikel 6.1.3 en artikel 6.1.6 van het technisch reglement.

2.6. Andere wijzigingen

In artikel 1.2.4 wordt een kleine wijziging aangebracht:

- **Art. 1.2.4**
  - In het tweede lid van §5 wordt het zinsdeel “binnen een redelijke termijn”, dat duidde op de termijn waarbinnen de Vlaamse Nutsregulator een beslissing neemt over ingediende documenten die onder zijn bevoegdheid ressorteren, geschrapt. Dit omdat dit thans in het Energiedecreet is bepaald: in artikel 4.2.1, §2/1.